୨୮ ଏପ୍ରିଲ୍ - ୪ ମେ’ ୨୦୨୪

ରବିବାର
ସକାଳ
THE SAKALA

ସିନ୍ଦୂରା

- ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହର ଭୟାବହତା
- ତ୍ରାହିମାଂ ତାପମାତ୍ରା
- ବଢୁଛି ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ
- ତତଲା ବାରିପଦା
- ଟିଟିଲାଗଡ଼ରୁ ତତଲାଗଡ଼
- ବିପଦରେ ଜୀବଜଗତ

ତତଲା ଓଡ଼ିଶା

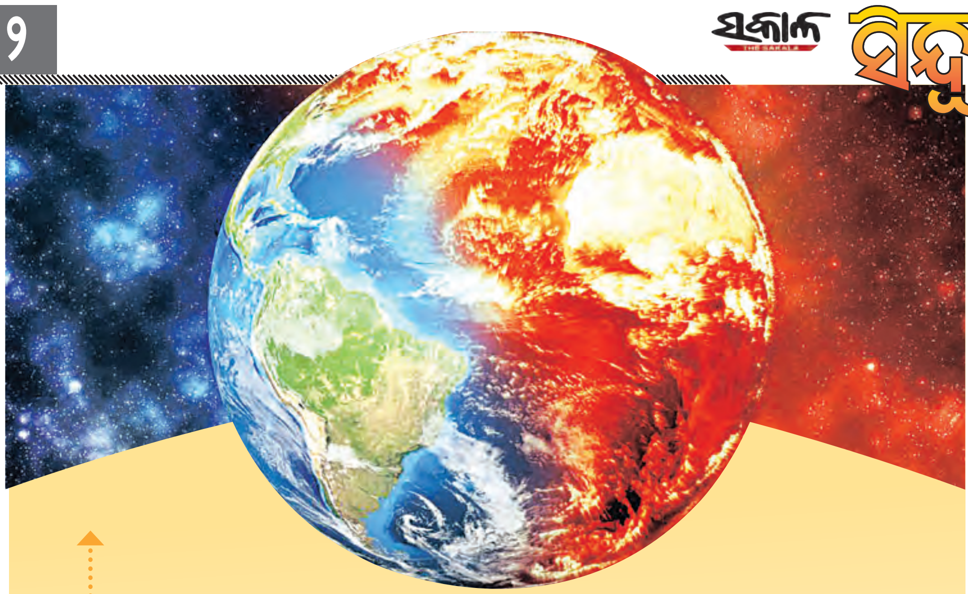

ସଂକଟରେ ସାରା ପୃଥିବୀ । ମାଡ଼ି ଆସୁଛି ବିପଦ । ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବେ ଚିନ୍ତାର କାରଣ ପାଲଟିଛି ସମଗ୍ର ଜୀବଜଗତ ପାଇଁ । ଉଦ୍ଭିଦ, ଜୀବଜନ୍ତୁ, ମଣିଷ କେହି ବର୍ତ୍ତି ପାରୁନାହାନ୍ତି ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ୱାର୍ମିଂର ପ୍ରଭାବରୁ । ଧୀରେ ଧୀରେ ଉତ୍ତପ୍ତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି ବସୁଧା । ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ପାଇଁ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡୁଛି ଜନଜୀବନ । ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ, କଳକାରଖାନାରୁ ନିର୍ଗତ ଧୂଆଁ, ଗାଡ଼ିମୋଟର ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି, କଂକ୍ରିଟ୍ ଜଙ୍ଗଲ ବୃଦ୍ଧି ଫଳରେ ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ହେଲା ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଅହେତୁକ ଭାବେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଲହରୀ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ ଆରମ୍ଭରୁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଏପରିକି ଓଡ଼ିଶାର ବାରିପଦା ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟତମ ଉତ୍ତପ୍ତ ସହର ଭାବେ ଗଣମାଧ୍ୟମର ଶିରୋନାମା ପାଲଟିଛି । କେବଳ ବାରିପଦା ନୁହେଁ, ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ସମେତ ତାଳଚେର, ବୌଦ୍ଧ, ସୋନପୁର, ଟିଟିଲାଗଡ଼, ନୂଆପଡ଼ା ଆଦି ଅଞ୍ଚଳରେ ମଧ୍ୟ ତାପମାତ୍ରା ରେକର୍ଡ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଅତ୍ୟଧିକ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଯୋଗୁଁ ରାଜ୍ୟବାସୀ ଡହକବିକଳ ହେଉଛନ୍ତି ।

ଗୋଟିଏ ପଟେ ଅସହ୍ୟ ତାତି, ଅନ୍ୟପଟେ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ । ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପରିବେଶବିତ୍‌ଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଚିନ୍ତାର କାରଣ ପାଲଟିଛି । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ ଆସିଲେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗି ହେକ୍ଟର ହେକ୍ଟର ଅଞ୍ଚଳ ପୋଡ଼ି ଛାରଖାର ହୋଇଯାଏ । ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଯୋଗୁଁ ବହୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଗଛ, ଔଷଧୀୟ ଗୁଳ୍ମ ପୋଡ଼ି ପାଉଁଶ ହୋଇଯାଉଛି । ଏହା ଜଙ୍ଗଲୀ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ପାଇଁ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ନିଆଁର ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । ପ୍ରତିବର୍ଷ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଜଙ୍ଗଲ ଧ୍ୱଂସ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ଫଳରେ ତାପମାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ଏହାର କୁପରିଣାମ ମାନବ ସମାଜକୁ ଭୋଗିବାକୁ ପଡୁଛି । ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଘଟଣା ପାଇଁ ଅନେକ ପରିମାଣରେ ମଣିଷ ଦାୟୀ । ଲୋକେ ପୋଡୁ ଚାଷ, ମହୁଲ ଗୋଟାଇବା, ଜାଳେଣି ଅଙ୍ଗାର ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟାପକ କ୍ଷତି ହେଉଛି । ଓଡ଼ିଶା ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଓ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହକୁ ନେଇ ଏଥର 'ସିନ୍ଦୂରା'ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନା:

ତତଲା ଓଡ଼ିଶା

ପ୍ରସ୍ତୁତି 'ସକାଳ' ବ୍ୟୁରୋ

କେମିତି କଟିବ ସପ୍ତାହ

ମେଷ

ରବିବାରରେ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରର ପରିସର ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ସୋମ, ମଙ୍ଗଳ, ବୁଧବାରରେ ସୁଖସମୃଦ୍ଧି, ରାଜନୀତିରେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ରହିବେ । ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ରବାରରେ କାର୍ଯ୍ୟମନ୍ଥର, ବ୍ୟୟ ବୃଦ୍ଧି ଦେଖାଦେବ । ଶନିବାରରେ ସୁଖମୟ, ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରସାର ହେବ ।

ବୃଷ

ରବିବାରରେ ସ୍ୱପ୍ନସାକାର, ସମାଜରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବେ । ସୋମ, ମଙ୍ଗଳ, ବୁଧବାରରେ ଅଭାବ, ଅସୁବିଧା, କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧା ରହିବ । ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ରବାରରେ ପ୍ରସନ୍ନତା, ସହଯୋଗ ପାଇବେ । ଶନିବାରରେ ଅର୍ଥପ୍ରାପ୍ତି ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ସୁଫଳ ମିଳିବ ।

ମିଥୁନ

ରବିବାରରେ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାଧୀନତା, ସୁଖ ସମ୍ମାନ ପାଇବେ । ସୋମ, ମଙ୍ଗଳ, ବୁଧବାରରେ ଠକାମିର ଶିକାର, ବନ୍ଧୁ ମନାନ୍ତର ରହିବ । ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ରବାରରେ ସନ୍ତାନସନ୍ତତିଙ୍କ ଉନ୍ନତି, ଗୁରୁଜନଙ୍କ ସହଯୋଗ ପାଇବେ । ଶନିବାରରେ ଅର୍ଥପ୍ରାପ୍ତି, ବ୍ୟବସାୟିକ ସୁଫଳ ମିଳିବ ।

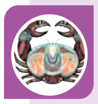

କର୍କଟ

ରବିବାରରେ ଚଳଚଞ୍ଚଳ, ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କ ସହଯୋଗ ମିଳିବ । ସୋମ, ମଙ୍ଗଳ,ବୁଧବାରରେ ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ ସଫଳ ହେବେ । ଗୁରୁ,ଶୁକ୍ରବାରରେ ଦୁଶ୍ଚିନ୍ତା,ବ୍ୟୟବହୁଳତା ରହିବ । ଶନିବାରରେ ପରିଶ୍ରମର ଫଳ ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ସଫଳତା ପାଇବେ ।

ସିଂହ

ରବିବାରରେ ଯୋଜନା ଫଳପ୍ରସୂ ହେବ । ସୋମ,ମଙ୍ଗଳ,ବୁଧବାରରେ ଦୃଢ଼ମନା, କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି, ଅର୍ଥପ୍ରାପ୍ତି ହେବ । ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ରବାରରେ ସନ୍ତୋଷଜନକ ବାତାବରଣ ରହିବ । ଶନିବାରରେ ହତୋତ୍ସାହ, ବ୍ୟବସାୟିକ କ୍ଷତି ହୋଇପାରେ ।

କନ୍ୟା

ରବିବାରରେ ଅଯଥା ଝାମେଲା, ବିରୋଧାଭାସ ଦେଖାଦେଇପାରେ । ସୋମ,ମଙ୍ଗଳ,ବୁଧବାରରେ ବହୁ ଚେଷ୍ଟାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳ, ଅର୍ଥପ୍ରାପ୍ତି ଯୋଗ ରହିଛି । ଗୁରୁ,ଶୁକ୍ରବାରରେ ସମସ୍ୟାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବେ । ଶନିବାରରେ ଦିନଚର୍ଯ୍ୟା ବିଳାସପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିବ । ବ୍ୟବସାୟିକ ସଫଳତା ଲାଭ କରିବେ ।

ତୁଳା

ରବିବାରରେ ସୁଖଶାନ୍ତି, ଦାମ୍ପତ୍ୟରେ ମଧୁର ସମ୍ପର୍କ ରହିବ । ସୋମ, ମଙ୍ଗଳ,ବୁଧବାରରେ ଅସହଯୋଗ,ସମସ୍ୟାବହୁଳ ରହିବ । ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ରବାରରେ ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ, ସଫଳ ହେବେ । ଶନିବାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳ ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭ ମିଳିବ ।

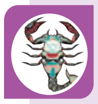

ବିଛା

ରବିବାରରେ ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନତି, କର୍ମତତ୍ପର ରହିବେ । ସୋମ, ମଙ୍ଗଳ,ବୁଧବାରରେ ଉତ୍ସାହିତ, ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କ ଆଗମନ ହୋଇପାରେ । ଗୁରୁ,ଶୁକ୍ରବାରରେ ଅଶାନ୍ତି, ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ହାନି ହୋଇପାରେ । ଶନିବାରରେ ସଂସ୍କାରପ୍ରିୟ,ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭାନ୍ୱିତ ହୋଇପାରେ ।

ଧନୁ

ରବିବାରରେ ଧର୍ମାଦି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦାନ, ସମ୍ମାନ ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ । ସୋମ,ମଙ୍ଗଳ,ବୁଧବାରରେ କାର୍ଯ୍ୟସଫଳ, ଦୂରଯାତ୍ରା କରିପାରନ୍ତି । ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ରବାରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବୃଦ୍ଧି, ସୁଖମୟ ସମୃଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ । ଶନିବାରରେ ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତ, କାର୍ଯ୍ୟ ବିଳମ୍ବ, ବ୍ୟବସାୟିକ ମାନ୍ଦା ରହିବ ।

ମକର

ରବିବାରରେ ଶତ୍ରୁବୃଦ୍ଧି, ଅର୍ଥାଭାବ ଦେଖାଦେବ । ସୋମ,ମଙ୍ଗଳ, ବୁଧବାରରେ ପରିଶ୍ରମ ମୁତାବକ ଫଳପ୍ରାପ୍ତି, ଯଶ ବିମଣ୍ଡିତ ହେବେ । ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ରବାରରେ କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି, ଉଚ୍ଚ ସମ୍ମାନ ପାଇବେ । ଶନିବାରରେ ଉଚ୍ଚଆଶା ପୂରଣ, ବ୍ୟବସାୟିକ ସମୃଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ ।

କୁମ୍ଭ

ରବିବାରରେ ବ୍ୟୟ ବହୁଳତା,କାର୍ଯ୍ୟବିଳମ୍ବ ହେବ । ସୋମ, ମଙ୍ଗଳ,ବୁଧବାରରେ ସ୍ୱାଦିଷ୍ଟ ଭୋଜନ, ସୁଖଶାନ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ । ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ରବାରରେ ଚଳଚଞ୍ଚଳ, ଦିନଚର୍ଯ୍ୟା ସୁଖମୟ ରହିବ । ଶନିବାରରେ ଉଚ୍ଚସମ୍ମାନ ପ୍ରାପ୍ତି, ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭ ମିଳିବ ।

ମୀନ

ରବିବାରରେ ଚଳଚଞ୍ଚଳ, ଅତିଥିଙ୍କ ଆଗମନ ହୋଇପାରେ । ସୋମ, ମଙ୍ଗଳ,ବୁଧବାରରେ ଅର୍ଥପ୍ରାପ୍ତି,ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କ ସହଯୋଗ ମିଳିବ । ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ରବାରରେ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷ,ଭ୍ରାତୃଭଗ୍ନୀଙ୍କ ସହ ସମୟ କଟିପାରେ । ଶନିବାରରେ ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତ, ବ୍ୟବସାୟିକ ମନ୍ଥର ରହିବ ।

ନନ୍ଦିଘୋଷ
ଇଡ୍‌କୋ ପ୍ଲଟ୍ ନଂ: ୯୦
ନେଟୱର୍କ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍
- ୯୧, ଭଗବାନପୁର ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ଇଷ୍ଟେଟ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୧୯
ଇ-ମେଲ୍ : feature@thesakala.com

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହର ଭୟାବହତା

ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଉତ୍ତରାୟଣ ଗତିର ଆରମ୍ଭ ପରେ ପରେ ମାର୍ଚ୍ଚ-ଜୁନ୍ ମାସରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ସ୍ଥଳଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ତପ୍ତ ହେବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ମୃତ୍ତିକା ବିଶେଷ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ଭୌଗୋଳିକ ସ୍ଥିତି ସହ ଜଡ଼ିତ କାରକ, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଜଙ୍ଗଲ, ଜଳାଶୟ, ପାହାଡ଼ ବା ଟାଙ୍ଗରା ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରଭୃତି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳ କେତେମାତ୍ରାରେ ଉତ୍ତପ୍ତ ହେବ, ତାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିଥାଏ । ତାପମାତ୍ରାର ବୃଦ୍ଧି ସହ କ୍ରମଶଃ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବ୍ୟାପିଥାଏ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଉଚ୍ଚ ତାପମାତ୍ରାର ଏହି ବିସ୍ଥାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ତଥା ଜଡ଼ିତ ପାଣିପାଗ ପରିସ୍ଥିତି, ସେହି ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ସମଗ୍ର ଜୀବଜଗତର ସ୍ୱାୟବିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ସହ ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଉଚ୍ଚ ତାପମାତ୍ରାର ଏହି ବିସ୍ଥାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ବା ହିଟ୍‌ୱେବ୍ କୁହାଯାଏ । ଗ୍ରୀଷ୍ମପ୍ରବାହକୁ ଅନେକ ସମୟରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଉତ୍ତାପ ସହ ଜଡ଼ିତ ପାଣିପାଗ ସ୍ଥିତି ସହ ଏହା ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବଜଗତ ପାଇଁ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଉଷ୍ମ ପାଣିପାଗ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସୂଚାଇ ଥାଏ ।

ଉମାଶଙ୍କର ଦାସ

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ

ମାର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଏପ୍ରିଲ୍‌ରେ ଉତ୍ତର ଭାରତ ଉପରେ ସକ୍ରିୟ ପଶ୍ଚିମାଝଡ଼ର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମ ଏବଂ ମଧ୍ୟ ଭାରତ ତଥା ପୂର୍ବଭାରତର ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବର୍ଷାର ମାତ୍ରାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । କୌଣସି କାରଣରୁ ଅନୁଭୂତ ହେଉଥିବା ପଶ୍ଚିମା ଝଡ଼ ସଂଖ୍ୟା କିମ୍ବା ଏହା ପ୍ରଭାବରେ ଅନୁଭୂତ ବର୍ଷାର ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ଘଟିଲେ ମାର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ସ୍ଥିତି ଉପୁଜି ଥାଏ, ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ, ମାର୍ଚ୍ଚ କିମ୍ବା ଅପ୍ରେଲରେ ଅନୁଭୂତ ହେଉଥିବା ଏହି ୪ ରୁ ପାଞ୍ଚଟି ପଶ୍ଚିମା ଝଡ଼ ବର୍ଷାର ପରିମାଣ କାହିଁକି କମେ? ସମୟ ସମୟରେ ଆରବ ସାଗର କିମ୍ବା ବଙ୍ଗୋପ ସାଗରରୁ ବାୟୁ ପ୍ରବାହ ଦୁର୍ବଳ ହେବା ସହ ବିଶେଷ ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ଅନୁପସ୍ଥିତି ବର୍ଷାର ମାତ୍ରାକୁ କମ୍ କରିଥାଏ କିମ୍ବା ପଶ୍ଚିମା ଝଡ଼ ସାମାନ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ଅକ୍ଷାଂଶରେ ଗତି କଲେ ତାହା କେବଳ ହିମାଳୟର ପାଦଦେଶରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ଥାଏ । ଯାହା ଫଳରେ ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ବର୍ଷାର ଅନୁପସ୍ଥିତି ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ସହ, କୌଣସି କାରକର ଉପସ୍ଥିତି ଏହି ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିକୁ ଆହୁରି ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରଥାଏ । ଯେମିତି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶୁଷ୍କ ବାୟୁ କିମ୍ବା ଗରମ ଶୁଷ୍କ ବାୟୁ ପ୍ରବାହିତ ହେବା, ଜଳ ଉତ୍ସ ନଷ୍ଟ କରି ତାକୁ ଜଙ୍ଗଲ ରେ ପରିଣତ କରିବା ପ୍ରଭୃତି । ସେହିପରି ଦୁର୍ବଳ ପଶ୍ଚିମା ଝଡ଼ ଅବଧିରେ ଯଦି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭାରତରେ ଗୁରୁଚାପ ବେଳେ ସକ୍ରିୟ ହୁଏ, ତେବେ ତାହା ପୂର୍ବ ଭାରତର ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟକୁ ଶୁଷ୍କ ବାୟୁର ପ୍ରବାହକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିଥାଏ, ଫଳସ୍ୱରୂପ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଶୁଷ୍କତା ବୃଦ୍ଧି ସହ ଶୁଷ୍କ ଭାରି ବାୟୁ ନିମ୍ନମୁଖୀ ହେବା ସହ ତାପୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ତଥା ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣର ତୀବ୍ରତାକୁ ଭୂପୃଷ୍ଠ ମୁହାଁ କରିବାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏକ ଲମ୍ବା ଅବଧିରେ ଜାରିରହିଲେ ଏହା ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହର ସ୍ଥିତିକୁ ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଚରମ ସ୍ଥିତିରେ ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ ।

ଜୀବନ ନେଉଛି ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ସହ ଜଡ଼ିତ ବିଭୀଷିକାକୁ ତନ୍ନ-ତନ୍ନ କରି ଦେଖିଲେ ଏହା କେତେ ଯେ ଭୟଙ୍କର ତାହା ଜଣାପଡ଼େ। ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର ନାଭି ମୁମ୍ବାଇର ଖାର୍ଗରରେ ଖୋଲା ପଡ଼ିଆରେ ଆୟୋଜିତ ଏକ ସରକାରୀ ସମାରୋହରେ ୧୬ ଏପ୍ରିଲ ୨୦୨୩ ମସିହାରେ ୧୪ ଜଣ ଲୋକ ପ୍ରାଣ ହରାଇଥିଲେ। ଶତାଧିକ ଲୋକ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ। ମୃତ ୧୪ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୧୦ ଜଣ ମହିଳା ଥିଲେ। ସମସ୍ତେ ୩୪-୩୩ ବର୍ଷ ବୟସର ମାଆ ଥିଲେ। ସେହିପରି ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ୧୯୯୮ ରୁ ୨୦୦୪ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ ୨୩୩୮ ଜୀବନ ହରାଇଛି। ୧୯୯୮ ମସିହାରେ ୨, ୦୪୨ ଜଣଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିବାବେଳେ ୧୯୯୯ ମସିହାରେ ୯୧, ୨୦୦୦ ମସିହାରେ ୨୯, ୨୦୦୧ ମସିହାରେ ୨୫, ୨୦୦୧ ମସିହାରେ ୪୧, ୨୦୦୨ ମସିହାରେ ୬୭ ୨୦୦୩ ରେ ଏବଂ ୨୦୦୪ ମସିହାରେ ୪୩ ରେ। ୨୦୦୫ ମସିହାରେ ୫୦ ଜଣଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଛି। ଉତ୍ତାପ-ତରଙ୍ଗ ମୃତ୍ୟୁର ଅନେକ ଘଟଣା ଯାଞ୍ଚରେ ଥିବାରୁ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି। ଭୌଗୋଳିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ହିଟ୍‌ୱେଭ୍ ଜୋନ୍ ଇଣ୍ଡୋ-ପାକ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଡାଇଗୋନାଲ୍ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥିତ। ଭାରତରେ ପଞ୍ଜାବ, ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ଦିଲ୍ଲୀ, ହରିୟାଣା, ରାଜସ୍ଥାନ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ଗୁଜରାଟ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ଛତିଶଗଡ଼, ବିହାର, ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ଓଡ଼ିଶା, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ତେଲଙ୍ଗାନା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ। ୧୯୭୧ ରୁ ୨୦୧୯ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହରେ ଭାରତରେ ପ୍ରାୟ ୧୭, ୩୬୨ ଜଣଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି ଅର୍ଥାତ୍ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ ୩୫୦ ଜଣଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି। ଭବିଷ୍ୟତରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଅଧିକ ବାରମ୍ବାର ଏବଂ ତୀବ୍ର ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି। ବାସ୍ତବରେ ଭବିଷ୍ୟତର ଜଳବାୟୁ ଆକଳନ ୨୦୬୦ ସୁଦ୍ଧା ଛଅ ଗୁଣ ବୃଦ୍ଧି ହେବାର ସୂଚାଇ ଥାଏ। ୨୦୫୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ସୁରକ୍ଷିତ ଜନସଂଖ୍ୟା ୧ ବିଲିୟନରେ ପହଞ୍ଚିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି, ଯାହା ଭବିଷ୍ୟତରେ ଚିନ୍ତାର କାରଣ ହେବା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି।

ରାତାରାତି ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ ନାହିଁ। ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଏହା ବହୁତ ସମୟ ନେଇଥାଏ। କିନ୍ତୁ ବିଗତ ଦଶନ୍ଧି ମଧ୍ୟରେ ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ ହେବା, ବ୍ୟାପକ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ, ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଖଣି ଖନନ, ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ଏବଂ ବ୍ୟାପକ କାର୍ବନ ବ୍ୟବହାର ଭଳି ଓଡ଼ିଶାର ଜଳବାୟୁ ଖରାପ ହେବାରେ ଲାଗିଛି ଏବଂ ଏପରି ଜାରି ରହିଲେ ଓଡ଼ିଶା ଏକ ଜଳବାୟୁ ବିପର୍ଯ୍ୟୟକୁ କୋଳେଇ ନେଉଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ। ସହରଗୁଡ଼ିକ ସହରାଞ୍ଚଳ ଉତ୍ତାପ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜରେ ପରିଣତ ହୁଏ ଯେତେବେଳେ କୋଠା, ରାସ୍ତା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉତ୍ତାପକୁ ଶୋଷିଥାଏ ଏବଂ ପୁନଃ ନିର୍ଗତ କରେ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସହରଗୁଡ଼ିକ ଆଖପାଖ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଅପେକ୍ଷା ଅନେକ ଡିଗ୍ରୀ ଗରମ ହୋଇଯାଏ। ଦିନରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ସର୍ଟୱେଭ୍ ବିକିରଣ ପରି ପହଞ୍ଚେ ଏବଂ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠକୁ ଗରମ କରେ। ରାତିରେ, ଲଙ୍ଗୱେଭ୍ ବିକିରଣ ପରି ଉତ୍ତାପରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଥାଏ। ସର୍ଟୱେଭ୍ ବିକିରଣ ସହଜରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ପହଞ୍ଚିପାରେ, ଲଙ୍ଗୱେଭ୍ କଂକ୍ରିଟ୍ ଏବଂ ମେଘ ଦ୍ୱାରା ସହଜରେ ଫସିଯାଏ। ସହରଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଉଚ୍ଚ ମହଲା କୋଠା ଏବଂ କଂକ୍ରିଟ୍ ସେଟଅପ୍ ଅତ୍ୟଧିକ ଉତ୍ତାପକୁ ରାତିରେ ଖସିଯିବାକୁ ଦିଏ ନାହିଁ। ଯେହେତୁ ତାପମାତ୍ରା ଥଣ୍ଡା ହୋଇନଥାଏ, ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ରାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲିଥାଏ। ଗଛ ସହିତ ଖୋଲା ସବୁଜ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ରାତିରେ ଉତ୍ତାପକୁ ଶୀଘ୍ର ମୁକ୍ତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ।

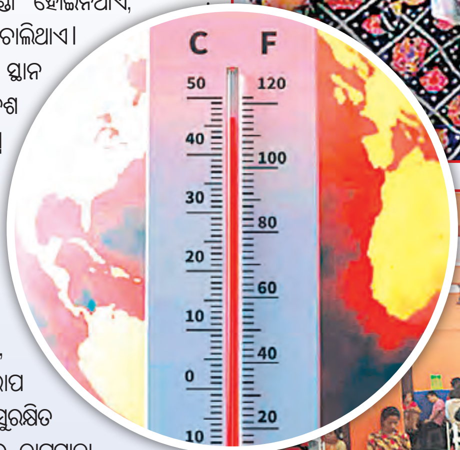

ପ୍ରାୟ ୭୬୦ ନିୟୁତ ଲୋକ ବାସ କରୁଥିବା ଶୁଷ୍କ ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମ ଭାରତ-ପାକିସ୍ତାନ ଅଞ୍ଚଳ, ରେକର୍ଡ ଭାଙ୍ଗୁଥିବା ଉତ୍ତାପ ତରଙ୍ଗ ପାଇଁ ବିଶେଷ ଅସୁରକ୍ଷିତ ଅଟେ। ଏପ୍ରିଲ୍-ମେ ମାସରେ, ତାପମାତ୍ରା ବାରମ୍ବାର ୪୦ ଡିଗ୍ରୀରୁ ଅଧିକ ହୁଏ, ବେଳେବେଳେ ଉତ୍ତାପ ତରଙ୍ଗକୁ ନେଇଯାଏ। ଏହି ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ ନିକଟ ଅତୀତରେ ଅଧିକ ତୀବ୍ର, ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ଏବଂ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ହୋଇପାରିଛି। ବିଶେଷକରି ବୃଦ୍ଧ ଏବଂ ରୁଗ୍ଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ଉତ୍ତାପ ତରଙ୍ଗ ସାଂଘାତିକ ହୋଇପାରେ।

ଭୌଗୋଳିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ହିଟ୍ ୱେଭ୍ ଜୋନ୍ ଇଣ୍ଡୋ-ପାକ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଡାଇଗୋନାଲ୍ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥିତ। ଭାରତରେ ପଞ୍ଜାବ, ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ଦିଲ୍ଲୀ, ହରିୟାଣା, ରାଜସ୍ଥାନ, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ, ଗୁଜରାଟ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ଛତିଶଗଡ଼, ବିହାର, ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ଓଡ଼ିଶା, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ତେଲଙ୍ଗାନା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ। ୧୯୭୧ ମସିହାରୁ ୨୦୧୯ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ, ହିଟ୍-ୱେଭ୍ ଭାରତରେ ପ୍ରାୟ ୧୭, ୩୬୨ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ସାଜିଥିଲା। ଯାହା ହାରାହାରି ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ ୩୫୦। ଭବିଷ୍ୟତରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଅଧିକ ଏବଂ ତୀବ୍ର ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି। ବାସ୍ତବରେ ଭବିଷ୍ୟତର ଜଳବାୟୁ ଆକଳନ ୨୦୬୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଛଅ ଗୁଣ ବୃଦ୍ଧି ହେବାର ସୂଚାଇଥାଏ। ୨୦୫୦ ସୁଦ୍ଧା ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ସୁରକ୍ଷିତ ଜନସଂଖ୍ୟା ୧ ବିଲିୟନରେ ପହଞ୍ଚିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି, ଯାହା ଭବିଷ୍ୟତରେ ଚିନ୍ତାର କାରଣ ହେବା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଉପରେ କୁପ୍ରଭାବ

ସାଧାରଣତଃ ମାର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଏପ୍ରିଲରେ ଭାରତରେ ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ଉଭୟ ବଙ୍ଗୋପସାଗର ଏବଂ ଆରବ ସାଗର ସହିତ ଅନୁକୂଳ ପବନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆର୍ଦ୍ରତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବାବେଳେ ତାପମାତ୍ରା ସମାନ ସମୟରେ ନିୟମିତ 'ଉଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କମ୍ ପତନ' ଢାଞ୍ଚାକୁ ଅନୁସରଣ କରିଥାଏ। ତେବେ ଚଳିତ ଅପ୍ରେଲ ଏ ଯାବତ୍ (୨୬ ଅପ୍ରେଲ ସୁଦ୍ଧା) ୧୪ ଦିନ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଅନୁଭୂତ ହୋଇସାରିଲାଣି ଯାହାକି ସ୍ୱାଭାବିକ ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ତୁଳନାରେ ପାଖାପାଖି ୫ ଗୁଣ ଅଧିକ। ସେହିପରି ଲଗାତାର ୧୨ ଦିନ ଅନୁଭୂତ ହେଲେ ସ୍ନାୟବିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ। ଉଚ୍ଚ ଦିନ ଏବଂ ରାତ୍ରି ତାପମାତ୍ରା ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଉପରେ ଏକ ଶାରୀରିକ ଚାପ ପକେଇ ଥାଏ, ଫଳସ୍ୱରୂପ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା, ହୃଦ୍‌ରୋଗ ମଧୁମେହ ରୋଗ ଏବଂ ବୃକ୍କ ଜନିତ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଲୋକ ସହଜରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥାଏ। ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସୁବିଧା, ପରିବହନ ଏବଂ ଜଳ ଭିତ୍ତିଭୂମିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ।

ଉତ୍ତାପର ନକାରାତ୍ମକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରଭାବ ପୁର୍ବାନୁମାନଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ରତିରୋଧ ଯୋଗ୍ୟ। ଅତ୍ୟଧିକ ଉତ୍ତାପର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିବା ସମସ୍ତ ମାନବ ସମାଜ ପାଇଁ ବିପଦ। ପ୍ରାୟତଃ ବିଦ୍ୟମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟାପକ ଅଗ୍ରଗତି ଫଳସ୍ୱରୂପ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ଏବଂ ଅକ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ। ବ୍ୟାପକ ଜନସଚେତନା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ସରକାରୀସ୍ତରରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ମୁକାବିଲା ସମ୍ପର୍କିତ କ୍ରମାଗତ ବିଜ୍ଞାପନ ତଥା ବିଭିନ୍ନ ସାମାଜିକ ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦିଗରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରାଯିବ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି। ମନୁଷ୍ୟକୃତ କାର୍ଯ୍ୟ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିଛି। ଫଳସ୍ୱରୂପ ବିଶ୍ୱତାପନର ବୃଦ୍ଧି ସହ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହର ବାରମ୍ବାରତା ତଥା ଅବଧି ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି। ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ଜଡ଼ିତ ବିପଦର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଅପ୍ରସ୍ତୁତି ଅର୍ଥ, ଅଦିନରେ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ।

ବୈଜ୍ଞାନିକ, ଭାରତୀୟ ପାଣିପାଗ ବିଭାଗ

ଡକ୍ଟର ନରେନ୍ଦ୍ର ସେଠୀ

ତ୍ରାହିମାଂ ତାପମାତ୍ରା

ପ୍ରକୃତିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କୌଣସି ଜିନିଷର ମୂଳ ବା ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥା ଓ ଆଳଙ୍କରିକ ଅର୍ଥରେ 'ପ୍ର'ର ଅର୍ଥ ହେଲା ଆରମ୍ଭ ଏବଂ 'କ୍ରିତି'ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସୃଷ୍ଟି । ଏହିପରି ପ୍ରକୃତିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ମୂଳ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ । ଅର୍ଥାତ୍ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱର ମୂଳ କାରଣ ହେଲା ପ୍ରକୃତି ଯେଉଁଥି ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ପୁରାଣ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରକୃତିକୁ ମା' ରୂପରେ ପୂଜନ କରାଯିବାର ପ୍ରାଚୀନ ପରଂପରା ଅଛି ଓ ପ୍ରକୃତି କୋଳରେ ବଞ୍ଚିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରକୃତିର କେବଳ ଯତ୍ନ ନୁହେଁ ତା'ର ଆଦର ସମାନ ମଧ୍ୟ କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ ।

ଇତିହାସ ପୃଷ୍ଠାରୁ

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଚତୁର୍ଥ ଶତାବ୍ଦୀରେ ମେଘକୁ ବାର୍ତ୍ତାବାହକ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ମହାକବି କାଳିଦାସ 'ମେଘଦୂତ' ରଚନା କରି ପ୍ରକୃତି ଓ ପରିବେଶ କିପରି ମଣିଷ ଜୀବନ ସହିତ ଜଡିତ ତା'ର ଅନନ୍ୟ ଉଦାହରଣ ତିଆରି କରିଥିଲେ । ଦୁଇ ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ରାଟ ଅଶୋକ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲର ଗଛକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ଏକ ରାଜାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ସେ ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ପଥର ଏବଂ ଲୁହା ସ୍ତମ୍ଭରେ ଆଦେଶ ଲେଖି ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରଚାର କରିଥିଲେ, ଯାହା ବିଶ୍ୱରେ ଲିଖିତ ରୂପରେ ପ୍ରକୃତିକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଐତିହାସିକ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଜର ଭୋଗବିଳାସ ପାଇଁ ଆଧୁନିକ ମଣିଷ ପ୍ରକୃତି ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ସଂସାଧନର ଅପଚୟ କରି ଚାଲିଛି ଓ ଦିନକୁ ଦିନ ପୃଥିବୀର ସବୁ ପ୍ରାକୃତିକ ସଂସାଧନର ଶୋଷଣ ମଣିଷ କରି ଚାଲିଛି ।

ସଂସ୍କୃତିରେ ପ୍ରକୃତି

ପ୍ରଖ୍ୟାତ ସାହିତ୍ୟିକ ସୀତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଶବ୍ଦରେ "ପୃଥିବୀକୁ ପୂଜା, ପ୍ରଶଂସା ଓ ସମ୍ମାନର ସହ ଦେଖିବା ଦରକାର ଓ ଧରିତ୍ରୀ ଏକ ଶୋଷଣ କରିବା ଭଳି ବସ୍ତୁ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହା ଏକ ଜୀବନ୍ତ ସଂସ୍ଥା, ଯାହା ଆମକୁ ଲାଳନପାଳନ କରିଥାଏ । ଏ ପୃଥିବୀ ଆମର ପୂର୍ବ ପୁରୁଷଙ୍କ ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନ ଓ ଏହାକୁ ଆମର ଉତ୍ତର ପିଢ଼ି ପାଇଁ ସୁସ୍ଥ, ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ । ତେଣୁ ସେଇଥି ପାଇଁ ପୃଥିବୀକୁ ଆମେ ମା' ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରିଥାଉ ।" ପ୍ରକୃତିକୁ ଆଦର, ସ୍ନେହ ଓ ସମ୍ମାନ କରିବା ଆମର ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରା ବିଶ୍ୱରେ ଅନନ୍ୟ । ପ୍ରକୃତି ସହିତ ସୁସମ୍ପର୍କରେ ରହିବା ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ଏକ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଙ୍ଗ । ଏହା ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଆମର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ବିଭିନ୍ନ ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରଥା, ଧାର୍ମିକ ବିଶ୍ୱାସ, ରୀତିନୀତି, ଲୋକନୃତ୍ୟ, କଳା ଏବଂ ସଂସ୍କୃତିରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ଭାରତରେ ପ୍ରାୟ ଶହେରୁ ଅଧିକ ପ୍ରଜାତିର ବୃକ୍ଷ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ତଥା ଧାର୍ମିକ ବିଶ୍ୱାସ ଦ୍ୱାରା ପବିତ୍ର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ବେଲ, ତୁଳସୀ, ଆମ୍ବ, ବର ଇତ୍ୟାଦି ଅନ୍ୟତମ ଓ ସେହିପରି ବିଷଧର ସାପକୁ ମଧ୍ୟ ଭାରତରେ ପୂଜା କରାଯାଇ ଥାଏ । ଏସବୁର ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା ପ୍ରକୃତିକୁ ସମ୍ମାନ ସେବା ଓ ସମନ୍ୱୟର ସହିତ ରହିବା । ବିଶ୍ୱର ଅନେକ ପ୍ରାଚୀନ ସଂସ୍କୃତିରେ ମଣିଷ କିପରି ପ୍ରକୃତି ସହିତ ସୁସମ୍ପର୍କରେ ବଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ସଂସାଧନର ଉତ୍ସକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସହିତ ସେହି ସମୟରେ ପରିବେଶକୁ କିପରି ସୁରକ୍ଷା ଦେଉଥିଲା ତାହାର ଅନେକ ଉଦାହରଣ ଅଛି ।

ବୈଶ୍ୱିକ ତାପମାତ୍ରାରେ ବୃଦ୍ଧି

ପୃଥିବୀ ଇତିହାସରେ ସମୟ ସହିତ ଏହା ଅନେକ ଥର ଉତ୍ତପ୍ତ ଓ ଶୀତଳ ହେବାର ଦେଖାଦେଇଛି । ନିଜ ଅକ୍ଷ ଚାରିପଟେ ବୁଲିବା ବେଳେ ସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଯୋଗୁଁ କିମ୍ବା ସୂର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ସୌରଶକ୍ତିର ମାତ୍ରାରେ ଅଧିକ ହେଲେ ପୃଥିବୀ ଜଳବାୟୁରେ ସାମ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ବିଗତ କେତୋଟି ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆଉ ଏକ କାରଣ ପୃଥିବୀର ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼େଇବାରେ ଲାଗିଛି । ତାହା ହେଲା ମାନବ ଜାତିର ଉତ୍ଥାନ । ନିଜ ସୁଖସୁବିଧା ପାଇଁ ଗଢ଼ି ତୋଳିଥିବା କଳକାରଖାନା ଓ ଜୀବାଶ୍ମ ଜାଳେଣିର ବ୍ୟବହାର ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । ଯେଉଁଥିପାଇଁ ବିଗତ କେତୋଟି ଶତାବ୍ଦୀରେ ପୃଥିବୀର ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼େଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଲା, ବାୟୁ ମଣ୍ଡଳରେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ଗ୍ୟାସ୍‌ର ପରିମାଣରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା । ଏହି ପ୍ରଦୂଷିତ ଗ୍ୟାସ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟର ତାପମାତ୍ରାକୁ ଧରି ରଖିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୃଥିବୀ ଉପରୁ ବାହାରି ଯାଉଥିବା ତାପମାତ୍ରାକୁ ମଧ୍ୟ ଶୋଷଣ କରି ନିଜ ଭିତରେ ରଖନ୍ତି । ଯାହା ଫଳରେ ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠର ତାପମାତ୍ରାରେ କ୍ରମଶଃ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଆମେରିକୀୟ ମହାକାଶ ସଂସ୍ଥା ନାସା ଅନୁଯାୟୀ ବିଶ୍ୱର ତାପମାତ୍ରା ୧୯୦୬ରୁ ୨୦୦୫ ଭିତରେ ୦.୬ ରୁ ୦.୯ ଡିଗ୍ରୀ ବଢ଼ିଛି । କିନ୍ତୁ ବିଗତ ପଚାଶ ବର୍ଷ ଭିତରେ ତାପମାତ୍ରର ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାର ବେଗ ଦୁଇଗୁଣ ବଢ଼ିଛି । ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ୱାର୍ମିଂ ଯୋଗୁଁ ମେରୁ ଅଞ୍ଚଳର ବରଫ ତରଳିବାରେ ଲାଗିଛି । ଗ୍ଲେସିୟରରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଥିବା ବରଫ ଖଣ୍ଡ ତରଳି ସମୁଦ୍ରରେ ପଶୁଛି । ଫଳରେ ମାଳଦୀପ ପ୍ରଥମ ଦେଶ ଭାବରେ ଜଳମଗ୍ନ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । ନିକଟରେ ନେଚର୍ କମ୍ୟୁନିକେସନ୍‌ରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏକ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ବିଶ୍ୱର ତାପମାତ୍ରା ଚଳିତ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୧.୫ ଡିଗ୍ରୀ ବଢ଼ି ଯାଇପାରେ । ଏହାର ମୁକାବିଲା କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱର ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ନିର୍ଗମନକୁ ଶତକଡ଼ା ୪୫ ଭାଗ କମେଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ପରିଣାମ

ପ୍ରକୃତି ଓ ପରିବେଶ ସହ ଖେଳିବାର ପରିଣାମ ଯେ, କେତେ ଭୟଙ୍କର ହେଇପାରେ ତାହା କରୋନା ପରି ଭୟାବହ ମହାମାରୀ ଓ ୧୯୯୯ ମସିହା ମହାବାତ୍ୟା ପ୍ରମାଣିତ କରି ସାରିଛି। ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ୱାର୍ମିଂ ଯୋଗୁଁ ମେରୁ ଅଞ୍ଚଳର ବରଫ ତରଳିବାରେ ଲାଗିଛି। ଗ୍ଲେସିୟରରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଥିବା ବରଫ ଖଣ୍ଡ ତରଳି ସମୁଦ୍ରରେ ପଶୁଛି। ଫଳରେ ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଇଲାକା ସହିତ ମାଲଦୀପ ପ୍ରଥମ ଦେଶ ଭାବରେ ଜଳମଗ୍ନ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି। ବିଶ୍ୱର ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାର୍ବନ୍ ଉତ୍ସର୍ଜନର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିବା ସହିତ ଅଦିନରେ ପ୍ରଳୟଙ୍କରୀ ମହାବାତ୍ୟା, ବନ୍ୟା, ଭୂମିକମ୍ପ ଓ ଭୂସ୍ଖଳନ ଭଳି ଦୁର୍ବିପାକର ସାମ୍ନା କରିବାକୁ ପଡୁଛି। ପ୍ରକୃତି ସଂରକ୍ଷଣର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ବନ୍ୟଜନ୍ତୁଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଜୈବିକ ବିବିଧତାକୁ ସନ୍ତୁଳତାର ସହ ବଜାୟ ରଖିବା। ବନ୍ୟଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପାଇଁ ଏହାକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ। ଜୀବଜନ୍ତୁ ଓ ବୃକ୍ଷଲତାର ସୁରକ୍ଷା କଲେ ଏହା ସମଗ୍ର ପ୍ରକୃତିକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବ। କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇବାଠାରୁ ରକ୍ଷା କରିବ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଗ୍ୟାସ୍‌କୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରି ଅମ୍ଳଜାନ ଦେଉଥିବା ଏକମାତ୍ର ଗଛ ଉପରେ ସବୁ ନିର୍ଭର କରେ। ଆମକୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରିବାକୁ ହେବ। ବ୍ୟାଟେରି ଚାଳିତ କାର୍ ଓ ମୋଟର ସାଇକେଲର ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାକୁ ହେବ। ନହେଲେ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ଚରମ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ। ଆସନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ପ୍ରକୃତିକୁ ଭଲ ପାଇବା ଓ ଆମର ପ୍ରାଚୀନ ପରମ୍ପରାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଇ ବୃକ୍ଷଲତା ଜୀବଜନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ଓ ପ୍ରକୃତିକୁ ମାଆ ରୂପେ ପୂଜା କରି ବିଶ୍ୱର କଲ୍ୟାଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିବଦ୍ଧ ହେବା। ଏହା ଆମର ଉତ୍ତର ପିଢ଼ି ପାଇଁ ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଅବଦାନ ହେବ କହିଲେ ଭୁଲ୍ ହେବ ନାହିଁ। ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଗ୍ୟାସକୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରି ଅମ୍ଳଜାନ ଦେଉଥିବା ଏକମାତ୍ର ଗଛ ଉପରେ ସବୁ ନିର୍ଭର କରେ। ଆମକୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରିବାକୁ ହେବ। ପ୍ରକୃତରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗ୍ଲେସିୟରର ବିସ୍ତାର ହେବା, ତରଳିବା ଓ ନିମ୍ନ ଆଡ଼କୁ ଗତିଶୀଳ ହେବା ଉପରେ ଆମେ ଭଲ ଭାବେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ନାହୁଁ। ହିମାଳୟର ଯେଉଁ ସବୁ ଇଲାକାରେ ମଣିଷ ପାଦ ଦେଇ ଅଗ୍ରଗତି ନାମରେ ବିଭିନ୍ନ କଳ କାରଖନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛି, ସେଇ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗ୍ଲେସିୟର ଅଧିକ ପ୍ରଭାବିତ ହେଇଛି। ସୂଚନାଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ୨୦୧୩ ମସିହାର କେଦାରନାଥରେ ଭୟାବହ ହିମସ୍ଖଳନ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟି ଅନେକ ଜୀବନହାନି ଘଟି ଥିଲା। ଚୀନ, ଆମେରିକା ଓ ରୁଷ୍ ଭଳି ଶିଳ୍ପ ସମୃଦ୍ଧ ଦେଶ ବିଶ୍ୱର ସର୍ବାଧିକ କାର୍ବନ ଇମିଶନ କରୁଥିବା ଦେଶ ଭାବରେ ଆଗରେ ଅଛନ୍ତି। ଏହି ସବୁ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ନିଜ ନିଜର କାର୍ବନ ଏମିଶନ୍ କମ୍ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିବା ଦରକାର। ନହେଲେ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ଚରମ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ।

ଉତ୍ତପ୍ତ ଓଡ଼ିଶା

୨୦୦୦ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ବାଣୀ ବିହାରରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପଢୁଥିଲି ସେତେବେଳେ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଜଳବାୟୁ ଭଲ ଥିଲା। ଅତି ଉପଭୋଗ୍ୟ ଥିଲା। ଅଂଶୁଘାତ କ'ଣ ଲୋକ ଜାଣି ନଥିଲେ। ଖରାବେଳେ ବରମୁଣ୍ଡାରୁ ସାଇକଲ ଚଳେଇ ବାଣୀବିହାର ଯିବା ଆସିବାରେ କିଛି ଅସୁବିଧା ନଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଦିନେ ଖରାରେ ବୁଲିଲେ ଲୋକ ମରିବେ ଏକଥା କେହି କଳ୍ପନା କରିନଥିଲେ। ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ି ୪୫ ଡିଗ୍ରୀରେ ପହଞ୍ଚିଛି। ଲାଗୁଚି ଯେମିତି ନିଆଁବର୍ଷା ହେଉଛି। ଦୀପାବଳି ପରେ ପରେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ନିଶ୍ୱାସ ନେବା ଦୁର୍ବିସହ ହେଇ ପଡୁଛି। ଓଡ଼ିଶାର ଇତିହାସକୁ ଅଧ୍ୟୟନ କଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେ, ତାପମତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ୧୯୯୮ ମସିହାରେ ହଠାତ୍ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ପାଇଁ ୬୫୦ ରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ। ବିଗତ କେତେ ଦଶନ୍ଧି ଧରି ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହର ଘଟଣା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି ବୋଲି ଅନ୍ୟ ଗବେଷଣାଗୁଡ଼ିକରୁ ଜଣାଯାଏ। ଯାହା ଫଳରେ ପ୍ରତି ଦଶ ବର୍ଷରେ ସାର୍ବାଧିକ ତାପମାତ୍ରାରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦୁଇ ଡିଗ୍ରୀ ସେଣ୍ଟିଗ୍ରେଡ଼ ବଢ଼ିବାରେ ଦେଖା ଦେଇଛି। ୨୦୧୬ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶାର ସର୍ବାଧିକ ଆଠଟି ସ୍ଥାନରେ ତାପମାତ୍ରା ୪୫ ଡିଗ୍ରୀ ଅତିକ୍ରମ କରି ଇତିହାସ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା। ଭୂମି ବ୍ୟବହାର ଶୈଳୀ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ଆବରଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଜଳାଶୟ ସଂଖ୍ୟା କମିବା ଇତ୍ୟାଦି ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ। ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରମୁଖ ସହରଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର, କଟକ, ସମ୍ବଲପୁର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ଟିଟିଲାଗଡ଼ରେ ଦ୍ରୁତ ସହରୀକରଣ ଯୋଗୁଁ ତାପମାତ୍ରାରେ ଅହେତୁକ

ବୃଦ୍ଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି। ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଗ୍ୟାସ୍‌କୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରି ଅମ୍ଳଜାନ ଦେଉଥିବା ଏକମାତ୍ର ଗଛ ଉପରେ ସବୁ ନିର୍ଭର କରେ। ଆମକୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କରିବାକୁ ହେବ। ବ୍ୟାଟେରି ଚାଳିତ କାର୍ ଓ ମୋଟର ସାଇକେଲର ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାକୁ ହେବ। ନ ହେଲେ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ଚରମ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ। 'ବାଇଶି ପାହାଚେ ଖେଳିବ ମୀନ' ଏ କଥା ମାଳିକାରେ ଲେଖା ଅଛି। ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଭିତର ଯାଏଁ ସମୁଦ୍ର ପାଣି ମାଡ଼ି ଆସିବ ବୋଲି ମାଳିକାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅଛି। ଏହା ଏକ ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀ ହେଇପାରେ। କିନ୍ତୁ ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ୱାର୍ମିଂ ଭଳି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହା କେତେ ମିଛ କି ସତ ତର୍ଜମା କରିବାର ସମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି। ■

ଯାଦୁଗୁଡ଼ା, ପୂର୍ବ ସିଂଭୂମି, ଝାରଖଣ୍ଡ - ୮୩୨୧୦୨
ମୋ: ୭୦୦୪୦୬୮୧୧୦

ବଢୁଛି ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଦିନ ସଂଖ୍ୟା

ପ୍ରଦୀପ ଭାରତୀ

ଉପକୂଳ ଅପେକ୍ଷା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣରେ ଅଧିକ ତାତି

ଭାରତୀୟ ପାଣିପାଗ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ମିଳିଥିବା ରିପୋର୍ଟରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ୧୯୬୩ ମସିହାରୁ ୨୦୧୯ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ଅନୁଗୋଳରେ ସର୍ବାଧିକ ୪୯୯ ଟି ହିଟ୍‌ୱେଭ୍ ବା ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଦିନ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଛି। ସେହିପରି ବଲାଙ୍ଗିରରେ ୪୯୮ ଓ ଯାଜପୁରରେ ୪୯୬ ଦିନ ହିଟ୍‌ୱେଭ୍ ସ୍ଥିତି ରହିଛି। ସେହିପିର ଢେଙ୍କାନାଳରେ ୪୭୨ ଓ ବାଲେଶ୍ୱରର ୪୬୬ଟି ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଦିନ ରହିଛି ବୋଲି ଆଇଏମ୍‌ଡି କହିଛି। ସାଧାରଣତଃ ସ୍ୱାଭାବିକଠାରୁ ୪.୫ ଡିଗ୍ରୀରୁ ୬.୪ ଡିଗ୍ରୀ ତାପମାତ୍ରା ଅଧିକ ରହିଲେ ଏହାକୁ ହିଟ୍‌ୱେଭ୍ ବୋଲି ଧରାଯାଏ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ତାପମାତ୍ରା ୪୫ ଡିଗ୍ରୀ ଅତିକ୍ରମ କଲେ ଏହାକୁ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଭାବେ ଗଣନା କରାଯାଏ।

୨୦୦୩ ମସିହାରେ ଜୁନ୍ ୫ ତାରିଖରେ ଟିଟିଲାଗଡ଼ରେ ତାପମାତ୍ରା ୫୦.୧ ଡିଗ୍ରୀ ଛୁଇଁଥିଲା। ଯାହାକି ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜ୍ୟର ସର୍ବାଧିକ ରେକର୍ଡ ଭାବେ ଗଣା ହୋଇଆସୁଛି। ଟିଟିଲାଗଡ଼ ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ ସହରଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ି ଚାଲିଛି। ବିଶେଷ କରି ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ପାରଦ ଉପର ମୁହାଁ ହେବା ସହ ଦିନକୁ ଦିନ ଏହି ସହର ତତଲା କଡ଼େଇରେ ଭାଜି ହୋଇଛି। ହଠାତ୍ ସହରରେ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବା ଯୋଗୁଁ ଗରମ ବଢ଼ିଯାଉଛି। ଯାହାଦ୍ୱାରା ରାଜଧାନୀବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା ବଢ଼ିଛି।

ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଜିଲ୍ଲାରେ ହିଟ୍ ୱେଭ୍ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବାରୁ ଏଠାକାର ଜନଜୀବନ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡୁଛି। ମୁଖ୍ୟତଃ ଓଡ଼ିଶାକୁ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରୁ ଗରମ ଉତ୍ତପ୍ତ ପବନ ପ୍ରବେଶ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଗରମ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ। ଯାହାକି ସର୍ବାଧିକ ପ୍ରଭାବ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଓଡ଼ିଶାରେ ହିଁ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ। ଏହା ସହିତ ବଙ୍ଗୋପସାଗରୀୟ ପବନ ମଧ୍ୟ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଚୁର ମାତ୍ରାରେ ପହଞ୍ଚିପାରେନି। ଏହା ସହିତ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଓଡ଼ିଶାରେ କାଳବୈଶାଖୀର ପ୍ରଭାବ ବିଶେଷ ଭାବେ ରହି ନ ଥାଏ। ଯଦି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଣିପାଗ ସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ନ ହୁଏ ତେବେ ଏଠାରେ କାଳବୈଶାଖୀ ହୋଇ ନ ଥାଏ। ଏହି ସବୁ କାରଣ ପାଇଁ ଉପକୂଳ ଅପେକ୍ଷା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣରେ ଅଧିକ ତାତି ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ।

ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ି ଚାଲିଛି। ଓଡ଼ିଶାରେ ଉପକୂଳ ଅପେକ୍ଷା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ତାତିର ପ୍ରକୋପ ଅଧିକ ରହୁଛି। ଏହାସହିତ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହଜନିତ ସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଧିକ ଅନୁଭୂତ ହେଉଛି। ଚଳିତ ବର୍ଷ ରାଜ୍ୟରେ ୧୧ ଦିନ ହିଟ୍‌ୱେଭ୍ ବା ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଅନୁଭୂତ ହୋଇସାରିଛି। ସାଧାରଣ ଭାବେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ୯ ଦିନ ହିଟ୍‌ୱେଭ୍ ହେଲେ ଏହାକୁ ସ୍ୱାଭାବିକ ଧରାଯାଏ। ମାତ୍ର ଚଳିତ ବର୍ଷ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ୧୧ ପହଞ୍ଚି ସାରିଥିବା ବେଳେ ଆଗକୁ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ଆହୁରି ବଢ଼ିବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି।

ଉଷ୍ମ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ ଭୁବନେଶ୍ୱର

ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଷ୍ମ ଦୀପପୁଞ୍ଜରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି। ସହର ଚାରିକଡ଼କୁ ଲାଗି ରହିଥିବା ଅନ୍ୟ ସହରଗୁଡ଼ିକରେ ତାପମାତ୍ରା ଯଥେଷ୍ଟ ତଳେ ରହୁଛି। ହେଲେ ମଝିରେ ଥିବା ଭୁବନେଶ୍ୱର ତତଲା କଡ଼େଇରେ ଭାଜି ହେଉଛି। ଚଳିତ ମାସରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏକାଧିକ ବାର ୪୩ ଡିଗ୍ରୀ ଉପରେ ରହୁଛି। ମାତ୍ର ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଲାଗି ରହିଥିବା କଟକ, ନୟାଗଡ଼ ଓ ଖୋର୍ଦ୍ଧାରେ ତାପମାତ୍ରା ସମାନ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ୨ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଏହାଠାରୁ କମ୍ ରହୁଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି। ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ବଢୁଥିବା ତାପମାତ୍ରା ପାଇଁ ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ୱାର୍ମିଂ ସହିତ ମନୁଷ୍ୟକୃତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦାୟୀ କରାଯାଇଛି। ବିଶେଷ କରି ଦ୍ରୁତ ସହରୀକରଣ ଓ ପ୍ରଚୁର ଗଛକଟା ହେବା କାରଣ ପାଇଁ ସହରବାସୀଙ୍କ ଜନଜୀବନ ଅସ୍ତ୍ୟବସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି।

୨୦୦୩-୨୦୧୭ ମଧ୍ୟରେ ରାଜଧାନୀରେ ସହରୀକରଣ ୭୭.୦୫ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଛି। ବଡ଼ କଥା ହେଉଛି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସହରରେ ୧୦ ଲକ୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଲୋକ ବାସ କରୁଥିବା ବେଳେ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟାଠାରୁ ଯାନବାହନ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ରହିଛି। ୨୦୧୯ ସୁଦ୍ଧା ସହରରେ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଭିତରେ ୧.୪ ମିଲିୟନରୁ ଅଧିକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଯାନ ରହିଛି। ଏହା ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରତିଦିନ ରାଜ୍ୟ ତଥା ରାଜ୍ୟ ବାହାରୁ ଶହ ଶହ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗାଡ଼ି ରାଜଧାନୀକୁ ପ୍ରବେଶ କରୁଛି। ଯାହାକି ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିକୁ ସହାୟତା କରୁଛି। ୨୦୦୦ ମସିହାରୁ ୨୦୧୪ ମଧ୍ୟରେ ପାଖାପାଖି ୮୯ ପ୍ରତିଶତ ସହରୀକରଣ ରେକର୍ଡ ହୋଇଛି। ଏହାଦ୍ୱାରା ୮୩ ପ୍ରତିଶତ ଘଞ୍ଚ ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଆଇଆଇଟିର ଏକ ରିପୋର୍ଟରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି। ସହରୀକରଣ ଯୋଗୁଁ ଗଛକଟା ସାଙ୍ଗକୁ ଚାଷ ଜମି ନଷ୍ଟ ହେଉଛି। ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ୮୨.୬୪ ପ୍ରତିଶତ ଚାଷ ଜମି ସହରୀ ଜମିରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା। ୨୦୦୩ର ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ କୃଷି ଜମି ପ୍ରାୟ ୫୨.୩ ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା। ହେଲେ ୨୦୧୭ରେ ଏହା ୧୯.୩ ପ୍ରତିଶତକୁ ଖସି ଆସିଥିଲା। ସାଧାରଣତଃ ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ ଓ ଦ୍ରୁତ ସହରୀକରଣ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ଓ ହ୍ରାସ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ। ଏହାକୁ ସୂକ୍ଷ୍ମସ୍ତରୀୟ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ (ମାଇକ୍ରୋ କ୍ଲାଇମେଟ୍) କୁହାଯାଏ। ସହରରେ ଅଧିକ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରାଗଲେ ଏହି ଘରଗୁଡ଼ିକ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଥାନ୍ତି। ଏହା ମଧ୍ୟ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହେଉଛି।

ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଧରି ରଖୁଛି କଂକ୍ରିଟ୍ ଜଙ୍ଗଲ

ରାଜଧାନୀରେ ଉଷ୍ମ-ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ ପ୍ରଭାବ ଅନୁଭୂତ ହେଉଛି। ଏହା ଏପରି ଏକ ପ୍ରଭାବ, ଯାହା ପାଶ୍ୱବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳଠାରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ତପ୍ତ ହେବାକୁ ବୁଝାଏ। ଏହା ସଧାରଣତଃ ମନୁଷ୍ୟକୃତ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ସହରୀକରଣ କ୍ଷେତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଏହା ବିଶେଷଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ। ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ କଂକ୍ରିଟ୍ ଅଟ୍ଟାଳିକା, ସଡ଼କ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି। ଏହି ସବୁ କାରଣ ବା ମନୁଷ୍ୟକୃତ ସଂରଚନାମାନ ସୂର୍ଯ୍ୟତାପକୁ ଧରି ରଖିଥାଏ। ମାତ୍ର ଏହା ଜଙ୍ଗଲ, ଆର୍ଦ୍ରଭୂମି ଓ ଜଳାଶୟ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣକୁ ଭିନ୍ନ ମାତ୍ରାରେ ପ୍ରତିଫଳନ ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ। ଏହା ପ୍ରଭାବରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ପରେ ମଧ୍ୟ ଶୋଷିହୋଇଥିବା ଉତ୍ତାପ ପୁନଃବିକିରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନିଜ ପାର୍ଶ୍ୱବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳଠାରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ତପ୍ତ ହୋଇଥାଏ। ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି ଉଷ୍ମ-ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ ନିଜର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁକ୍ଷ୍ମ-ଜଳବାୟୁ (ମାଇକ୍ରୋ-କ୍ଲାଇମେଟ) ସଂରଚନା ସୃଷ୍ଟି କରାଏ। ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏହାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଦାହରଣ ସାଜିଛି।

ଶିମିଳିପାଳ ଭଳି ଜୈବମଣ୍ଡଳ ପାଦଦେଶରେ ଥିବା ବାରିପଦା ଏପ୍ରିଲ ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ସପ୍ତାହରେ କ୍ରମାଗତ ୨/୩ବର୍ଷ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ତାପମାତ୍ରାରେ ରହିଛି । କେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱର ତୃତୀୟ ଉତ୍ତପ୍ତ ସହର ତ ରାଜ୍ୟର ସର୍ବାଧିକ ଉତ୍ତପ୍ତ ସହର ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହୋଇଛି । ଗତବର୍ଷ ଏହି ସହରର ସର୍ବାଧିକ ୪୭ ଡିଗ୍ରୀ ତାପମାତ୍ରା ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ୪୬.୨ଡିଗ୍ରୀ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ତାପମାତ୍ରା ହୋଇଛି । ପାଣିପାଗ ପୂର୍ବାନୁମାନରେ ୪୫ରୁ ୪୭ ଡିଗ୍ରୀ ହେବାକୁ ଆଶଙ୍କା ରହିଛି । ଅସନ୍ତୁଳିତ ପରିବେଶ ତଥା ଅବାଧ ଗଛକଟା ସହିତ ଜଳାଶୟ ପୋତିଯିବା ଓ ବୁଢ଼ା ବଳଙ୍ଗ ନଦୀଶଯ୍ୟା ଶୃଙ୍ଖଳା ଯୋଗୁଁ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜିଥିବାର ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି । ଅପରପକ୍ଷରେ ସହରଠାରୁ ସ୍ବଳ୍ପଭାଗରେ ମାତ୍ର ୧୫ କିମି ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଶିମିଳିପାଳ ଜୈବମଣ୍ଡଳ ପ୍ରାକୃତିକ ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବାରେ ନିରବଛିନ୍ନ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଆସୁଛି । ତେବେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଶିମିଳିପାଳ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମର ତାତି ବଢ଼ିବା ଚିନ୍ତାର କାରଣ ସାଜିଛି ।

ସବୁଜ ବଳୟର ସହର

ତତଲା ବାରିପଦା

ମନୋଜ ପଣ୍ଡା, ବାରିପଦା

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ରୌଦ୍ରତାପରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ତତ୍କାଳୀନ ମହାରାଜା ସହରର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଜଳାଶୟ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ସହରକୁ ଘେରି ରହିଥିବା ୭ଟି ବୃହତ୍ ପୋଖରୀ ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ପୋଖରୀ, ଚାପଲ, ହେମସାଗର, ତିନିକଣିଆ, ଘୋଡାଶାଳ, ନୂଆବନ୍ଧ ଓ ଝିଞ୍ଜିରିବନ୍ଧ ଭଳି ବୃହତ୍ ଜଳାଶୟ ଏବଂ ତିନୋଟି ନଦୀ ବୁଢ଼ାବଳଙ୍ଗ, ଚିପଟ, ଜରାଳୀ ଓ ସରାଳୀ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଛି । ଜନବସତିରୁ ଅନତି ଦୂରରେ ରହିଛି ବାଲିଡ଼ିହା, ବଡ଼ଯୋଡ଼ ଓ ମୁନସୀବନ୍ଧ ଭଳି ବୃହତ୍ ଜଳାଶୟ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଉତ୍ତପ୍ତ ହେବା ପରେ ଜଳାଶୟ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ବାହାରୁଥିବା ବାଷ୍ପ ସହରକୁ ଶୀତଳ କରିଥାଏ । ମାତ୍ର ଲୋକଙ୍କ ଆମୋଦପ୍ରମୋଦ ପାଇଁ ପୋଖରୀର ପୁନଃରୁଦ୍ଧାର ଓ ଉନ୍ନତିକରଣ ଏହାର ଅନ୍ତରାୟ ସାଜିଥିବା କୁହାଯାଉଛି ।

ଶିମିଳିପାଳ ବନାଗ୍ନି ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଅନ୍ୟତମ କାରଣ

ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଦ୍ୱିତୀୟ ବୃହତ୍ ଜୈବମଣ୍ଡଳ ଶିମିଳିପାଳ ଅଭୟାରଣ୍ୟରେ ବନାଗ୍ନି ପାଇଁ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲା ସହିତ ବାରିପଦା ସହରର ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ଅନ୍ୟ ଏକ କାରଣ ହୋଇପାରେ । ୨୦୨୧ ମସିହାରେ ୪୪୩୯ଗୋଟି ଫାୟାର ପଏଣ୍ଟ, ୨୦୨୨ରେ ୪୮୯ଗୋଟି ଫାୟାର ପଏଣ୍ଟ ଏବଂ ୨୦୨୩ରେ ଫାୟାର ପଏଣ୍ଟ କମ୍ ରହିଥିଲା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ତେବେ ଚଳିତ ଏପ୍ରିଲ ୨୦ ତାରିଖରେ ଶିମିଳିପାଳ ଅଭୟାରଣ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ୧୩ ଗୋଟି ଫାୟାର୍ ପଏଣ୍ଟ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିଲା । ୨୧ ତାରିଖ ଫାୟାର ପଏଣ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ୪୫କୁ ଛୁଇଁଥିଲା । ସେହିପରି ୨୨ ତାରିଖ ୨୮ଗୋଟି ଫାୟାର ପଏଣ୍ଟ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିଲା । ଯାହା ଫଳରେ ଶିମିଳିପାଳ ଅଭୟାରଣ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଅଣାୟତ୍ତ କରିଥିଲା । ବନ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସମେତ ୨୬ ଜଣିଆ ଓଡ୍ରାଫ୍ ଟିମ, ଅଗ୍ନିଶମ ବାହିନୀ ନିଆଁକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ଫଳରେ ୨୩ ତାରିଖ ଶୂନ୍ୟ ଫାୟାର୍ ପଏଣ୍ଟ ରହିଥିଲା । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ବନାଗ୍ନି ଘଟଣାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ରାରେ ରୋକିବା ପାଇଁ ବନ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଶାସନ, ସ୍ୱୟଂସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ଜନ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ବ୍ୟାପକ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନେଇ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ।

“ଗଛ କଟା ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଅନ୍ୟତମ କାରଣ”

ନଦୀର ଆଡ଼ିବନ୍ଧଗୁଡ଼ିକ ବେଆଇନ ଜବରଦଖଲ କରାଯାଇ ପକ୍କାଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିବା ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଅନ୍ୟ ଏକ କାରଣ । ସହର ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଯାଇଥିବା ଛୋଟବଡ଼ ନାଳ, ଖାଲଖମା, ଦଳଦଳିଗୁଡ଼ିକ ପୋତି ଦିଆଯାଇ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଉଛି । ସହର ମଧ୍ୟରେ ରାସ୍ତା ପ୍ରଶସ୍ତୀକରଣ ପାଇଁ ବଡ଼ ବଡ଼ ବୃକ୍ଷକୁ କଟା ଯିବା, ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ସହରରେ ହଜାର ହଜାର ବୋରିଂ ଖୋଳାଯିବା, ମାଟି ଉପରେ କଂକ୍ରିଟ୍ ଓ ସିମେଣ୍ଟ ଇଟା/ଟାଇଲ ବସାଯିବା, ଶିମିଳିପାଳରୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛ କାଟିଦେବା, ଜଙ୍ଗଲ ଧ୍ୱଂସ ଯୋଗୁଁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା କାରଣ ସାଜିଛି । ■

ଭାନୁମିତ୍ର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ପରିବେଶବିତ୍

“ବନାନୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରି”

ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଦୁନିଆର ମଣିଷଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯୋଗୁଁ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦେଉଛି । ସହର ତଥା ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳରେ ସବୁଜ ବଳୟ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ଜଳାଶୟଗୁଡ଼ିକରେ ଜଳଧାରଣ କ୍ଷମତାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଗଲେ ତାପମାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇପାରିବ । ଏଥିପାଇଁ ଯୁବପିଢି ସଚେତନ ହୋଇ ଜୀବନ ରକ୍ଷାକାରୀ ବୃକ୍ଷ ପ୍ରତି ସଜାଗ ରହି ବନାନୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରି । ■

ରଶ୍ମୀ ରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭଞ୍ଜଦେଓ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ମହାରାଣୀ

“ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ”

ପୂର୍ବରୁ ଶିମିଳିପାଳ ଅଭୟାରଣ୍ୟରେ ଥିବା ବଡ଼ ଗଛ ଆଉ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ । କଂକ୍ରିଟ୍ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ, ନିମ୍ନଗାମୀ, ଜଙ୍ଗଲ ହ୍ରାସ ଯୋଗୁଁ ଧୀରେ ଧୀରେ ତାପମାତ୍ରା ନଷ୍ଟ ହେବାକୁ ଲାଗିଛି । ଜିଲ୍ଲାରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରାଯାଉଛି ସତ, ମାତ୍ର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅଭାବରୁ ତାହା ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଛି । ପ୍ରାକୃତିକ ଭାବେ ଯେଉଁଠି ଉଠୁଛି, ସେଇଠି ସବୁ ଗଛ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆନଗଲେ , ତାପମାତ୍ରାକୁ ରୋକଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ■

ବିଭୁଦତ୍ତ ଦାସ, ସାମ୍ବାଦିକ

“ଶିମିଳିପାଳର ଜୈବବିବିଧତାକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ’

ଶିମିଳିପାଳର ସୁରକ୍ଷା ଓ ସବୁଜିମା ସହିତ ଜୈବବିବିଧତାକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ ରଖିବା ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତର ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟକୁ ଏଡାଇବା ପାଇଁ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ସଂଗ୍ରାମୀ ଯୁବଛାତ୍ର ସଂଗଠନ 'ଭଞ୍ଜସେନା' ପକ୍ଷରୁ ଆଗାମୀ ମେ' ୧ ତାରିଖରେ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଦିନ ଲୋକେ ନିଜେ ଶପଥ ନେବା ସହିତ ପରିବାରବର୍ଗ ଓ ସାଙ୍ଗସାଥୀଙ୍କୁ ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ଓ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ପାଇଁ ନେଇ ଶପଥ କରାଇବେ । ଏହି ସମୟର ଫଟୋ ଓ ଭିଡିଓଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ନିଜ ସୋସିଆଲ ମିଡ଼ିଆରେ ପୋଷ୍ଟ କରି ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବେ । ■

କଳିଙ୍ଗ କେଶରୀ ଜେନା, ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା, ଭଞ୍ଜସେନା

ନିଆଁ ଲିଭାଇବା ପାଇଁ ୫୦୦ରୁ ଅଧିକ କର୍ମଚାରୀ ନିୟୋଜିତ

ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାର ୫ଗୋଟି ବନଖଣ୍ଡରେ ବନାଗ୍ନି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ୫୦୫ଜଣ ଫାୟାର କର୍ମଚାରୀ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେଥିମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଦିନ ମଜୁରୀ ଅନୁଯାୟୀ ଠିକା କର୍ମଚାରୀ ମଧ୍ୟ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇଛି । ବନାଗ୍ନି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ସମୁଦାୟ ୫ହଜାର କିଲୋମିଟର ଫାୟାର ଲାଇନ୍ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛନ୍ତି । ବନାଗ୍ନି ସ୍ଥିତି ଅନୁଧ୍ୟାନ ପାଇଁ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ସମୁଦାୟ ୪୦ଗୋଟି ପାଟ୍ରୋଲିଂ ଭ୍ୟାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଜିଲ୍ଲାରେ ବନାଗ୍ନି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଫାୟାର ଲାଇନ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନିମନ୍ତେ ମୋଟ ୭୩୩ ଗୋଟି ଏୟାର୍ ବ୍ଲୋୟର୍ ମେସିନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଯାହାକି ଦେଶରେ ସର୍ବାଧିକ ଅଟେ । ବନ ବିଭାଗ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଦିନରାତି ଏକକରି ବ୍ଲୋୟର ମେସିନ ଜରିଆରେ ଫାୟାର ଲାଇନ ସୃଷ୍ଟି ସହ ବନାଗ୍ନି ରୋକିବାକୁ ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରଖିଛନ୍ତି ।

ଶୁଷ୍କ ମହାନଦୀ, ଉତ୍ତପ୍ତ ସୋନପୁର

ଜଳବାୟୁର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବେ ଜୀବଜଗତ ପାଇଁ ଚିନ୍ତାର କାରଣ ସାଜିଛି । ବିଶ୍ୱ ତାପନ ଯୋଗୁଁ କାଳକ୍ରମେ ଜୀବନଧାରଣ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହେବାକୁ ବସିଛି । କେବଳ ଯେ, ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ନୁହେଁ, ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଚିନ୍ତାଜନକ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ପାଣିପାଗର ଆକସ୍ମିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ । କେଉଁଠି ବାଦଲ ଫଟା ବର୍ଷା ଯୋଗୁଁ ବନ୍ୟା ବିପ୍ଳାତ ହେଲାଣି ତ କେଉଁଠି ପ୍ରବଳ ଗରମରେ ଲୋକେ ତ୍ରାହି ତ୍ରାହି ଡାକୁଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଏବେ କିଛିଦିନ ହେବ ତାପମାତ୍ରା ଏଭଳି ଭାବେ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି ଯେ, ଆଗକୁ କ'ଣ ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜିବ ସେ ନେଇ ପରିବେଶବିତ୍‌ମାନେ ଚିନ୍ତାପ୍ରକଟ କଲେଣି । ଏବେ ଆଉ ବସନ୍ତର ମୃଦୁ ମଳୟ ମନ ମୋହୁ ନାହିଁ । ବସନ୍ତ ଋତୁରେ ବୋହୁଛି ଝାଞ୍ଜି ପବନ । ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରଭାବରେ ଋତୁଚକ୍ରରୁ ବସନ୍ତ ଋତୁ ଗାଏବ ହୋଇଗଲାଣି । ବିଶ୍ୱ ତାପନ ବିଶ୍ୱବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ ହୋଇ ଛିଡ଼ା ହେଲାଣି ।

ଧରଣୀଧର ମିଶ୍ର, ସୋନପୁର

ସୋନପୁର ସହରକୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ନଦୀ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ଘେରି ରହିଛି । ପୂର୍ବରୁ ମହାନଦୀର ଶୀତଳ ପବନ ଦେହକୁ ଶୀତେଇ ଦେଉଥିଲା । ଦୁଇ ଦଶନ୍ଧି ପୂର୍ବର ସୋନପୁରର ଚିତ୍ର ଏବେ ପୂରା ବଦଳି ଯାଇଛି । ୧୫-୨୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଖରା ଦିନରେ ଲୋକେ ଖଟିଆ ପକାଇ ଦାଣ୍ଡରେ ଶୋଉଥିଲେ । ଅଧରାତି ହୋଇଗଲେ ମହାନଦୀରୁ ବୋହୁଥିବା ପବନରେ ଶୀତ ହେଉଥିଲା । ତେଣୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଘୋଡ଼ି ହୋଇ ଶୋଇବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ସହରର ଯେଉଁଆଡ଼େ ଦେଖିଲେ ବରଗଛ ଏବଂ ତେନ୍ତୁଳି ଗଛ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲା । ମହାନଦୀ ବ୍ରିଜ୍‌ରୁ ତେଲନଦୀ ବ୍ରିଜ୍ ଯାଏଁ ରାସ୍ତାର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ହଜାର ହଜାର ଗଛ ଥିଲା । ସହରର ଶୀତଳିକରଣ ପାଇଁ ସୋନପୁର ମହାରାଜା ସହରରେ ବହୁ ଜଳାଶୟ ଖୋଳିଥିଲେ । ଏବେ ବହୁ ପୋଖରୀ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅଭାବରୁ ପୋତି ହୋଇ ଗଲାଣି । ସହରୀକରଣ ନାଁରେ ସେ ସବୁ ଲୋପ ପାଇଗଲାଣି । ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ଦମନଲୀଳା ଯୋଗୁଁ ଏବେ ତତଲା ତାୱାରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ସୋନପୁର । ପ୍ରବଳ ତାତି ଯୋଗୁଁ ସାଧାରଣ ଜନଜୀବନ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡୁଛି ।

ଶୁଷ୍କ ମହାନଦୀ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ

ସୋନପୁର ସହରରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା ତାପମାତ୍ରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଚିନ୍ତାର କାରଣ ସାଜିଲାଣି । ଏପ୍ରିଲ ଅଧାରୁ ତାପମାତ୍ରା ୪୦ ଡିଗ୍ରୀ ସେଲସିୟସ୍ ଡେଇଁଲାଣି । ସୋନପୁରରେ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଶୁଷ୍କ ମହାନଦୀ । ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର ଜିଲ୍ଲାବାସୀଙ୍କ ଜୀବନରେଖା ମହାନଦୀର ପାଣି ଶୁଖି ଚାରିଆଡ଼େ ବାଲିର ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଟାପୁ ଦେଖାଯାଉଛି । ମହାନଦୀର ଯେଉଁ ଆଡ଼େ ଆଖି ପକାଇଲେ, କେବଳ ବାଲି ଦେଖାଯାଉଛି । କାଳକ୍ରମେ ବାଲିରେ ପୋତି ହୋଇଯାଉଛି ନଦୀଶଯ୍ୟା । ଓଡ଼ିଶାର ବୃହତ୍ତମ ନଦୀ ମହାନଦୀରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ପାଣି କମିବାରେ ଲାଗିଛି । ଗତକିଛି ବର୍ଷ ହେଲା ମହାନଦୀର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଖରାଦିନରେ କେବଳ ଦୁଇଟି ଛୋଟ ଧାର ବୋହୁଛି । ମହାନଦୀରେ ଜଳହ୍ରାସ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ସାଜିଛି ।

ଜଙ୍ଗଲ ହ୍ରାସର ପ୍ରଭାବ

ଉତ୍ତାପ ବୃଦ୍ଧିର ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ହେଲା ବ୍ୟାପକ ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ । ସିଂହାସନି, ବାରପାହାଡ଼, ତିଲେଇମାଲ, ମହୁଲପାଲି, ସିଣ୍ଡୋଳ ଆଦି ଜଙ୍ଗଲରେ ଭର୍ତ୍ତି ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଜଙ୍ଗଲ କାଳକ୍ରମେ କ୍ଷୟ ହେବାକୁ ବସିଲାଣି । ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ସାଜିଛି । କେବଳ କାଗଜକଲମରେ ଜଙ୍ଗଲ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବା ଦର୍ଶାଯାଉଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ।

ଇଟାଭାଟି ଯୋଗୁଁ ଗରମ ବୃଦ୍ଧି

ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ଜଙ୍ଗଲରେ ଲଗାଯାଉଥିବା ଦେଶୀ ଇଟା ଭାଟି ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ସାଜୁଛି । ଇଟାଭାଟି ବସାଇବା ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ ଏବଂ ଭାଟିରେ ନିଆଁ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ବଡ ବଡ ଗଛ କଟା ଯାଉଥିବାରୁ ଏହା ପରିବେଶ ପାଇଁ ଚିନ୍ତାର କାରଣ ହୋଇଛି । ତାପମାତ୍ରା ହ୍ରାସ ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି ହିଁ ଏକମାତ୍ର ସମାଧାନର ସୂତ୍ର ବୋଲି ପରିବେଶବିତ୍ ମାନେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ।

"ନଦୀ କୂଳରେ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ"

ନଦୀନାଳର ସହର ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁରର ତାପମାତ୍ରା ଅହେତୁକ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । ଏହା ଉପରେ ସମସ୍ତେ ଚିନ୍ତା କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି । କେବଳ କାଗଜକଲମରେ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି ନକରି ଅନ୍ତତଃ ନଦୀ କୂଳରେ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଉ । ■

ସୀତାଂଶୁ ମିଶ୍ର

ସଭାପତି, ସଚେତନ ନାଗରିକ ମଞ୍ଚ

"ପୂର୍ବରୁ ଏତିକି ଗରମ ଅନୁଭୂତ ହେଉନଥିଲା"

ପୂର୍ବରୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁରରେ ହଜାର ହଜାର ଗଛ ଥିଲା । ବସଷ୍ଟାଣ୍ଡ, ଆମ୍ବେଦକର ଛକ, ବ୍ଲକ୍ ଛକ ଆଦି ସ୍ଥାନରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ବରଗଛ ରହିଥିଲା । ବୃକ୍ଷମୟ ସୋନପୁରରେ ପୂର୍ବରୁ ଏତିକି ଗରମ ଅନୁଭୂତ ହେଉନଥିଲା । ଏବେ ଉନ୍ନତିକରଣ ନାଁରେ ବ୍ୟାପକ ଗଛ କଟା ଯାଉଥିବାରୁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । ■

ବେଣୁଧର ପ୍ରଧାନ

ପରିବେଶବିତ୍

"ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ ଯୋଗୁଁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି"

ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର ଜିଲ୍ଲାର ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ଚିନ୍ତାଜନକ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ ଯୋଗୁଁ ଅଞ୍ଚଳର ତାପମାତ୍ରା ବଢୁଛି । ପୃଥିବୀକୁ ଯେତେ ସବୁଜ କରାଯିବ ତାପମାତ୍ରା ସେତେ କମିବ । ଆମର ସଂଗଠନ ତରଫରୁ ଗଛ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଆମେ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଉଛୁ । ■

କ୍ଷୀରସାଗର ବିଭାର

ସାମାଜିକ କର୍ମୀ

ଟିଟିଲାଗଡ଼ରୁ ତତଲାଗଡ଼

ଅଭିଳାଷ ହୋତା , ବଲାଙ୍ଗିର

ଟିଟିଲାଗଡ଼ର ତାପମାତ୍ରାକୁ ନେଇ ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲା ସବୁବେଳେ ଚର୍ଚ୍ଚାର ପରିସରକୁ ଆସିଥାଏ । ବିଗତ କିଛି ବର୍ଷ ହେଲା ଜିଲ୍ଲାର ତାପମାତ୍ରା ବହୁ ପରିମାଣରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବାବେଳେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଏହା ଆହୁରି ଅଧିକ ହେବ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା କରାଯାଇଛି । ଗତ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସରୁ ଜିଲ୍ଲାର ତାପାମତ୍ରା ୪୦ ଡିଗ୍ରୀ ଛୁଇଁଥିବା ବେଳେ ଆଗକୁ କ'ଣ ପରିସ୍ଥିତି ହେବ, ତାହା କହିବା ମୁସ୍କିଲ । ଦିନକୁ ଦିନ ବଢୁଥିବା କଂକ୍ରିଟ୍ ଜଙ୍ଗଲ, ଜଙ୍ଗଲ ହ୍ରାସ, ଜଙ୍ଗଲ ପୋଡ଼ି, ଇଟାଭାଟି ପୋଡ଼ି ଆଦି ଜିଲ୍ଲାର ତାପମାତ୍ର ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଟିଟିଲାଗଡ଼ରେ ତାତି ଅସହ୍ୟ

ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲାର ଟିଟିଲାଗଡ଼ ତାପମାତ୍ରାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହାକୁ ତତଲାଗଡ଼ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଟିଟିଲାଗଡ଼ ତାପମାତ୍ରା ସବୁବେଳେ ରେକର୍ଡ କରିଥାଏ । ଏପରିକି ବିଗତ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ତାପାମାତ୍ରା ୫୦ ଡିଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଛୁଇଁଥିଲା । ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ିବା ପଛରେ ଲଣ୍ଡାପାହାଡ଼ ଅନ୍ୟତମ କାରଣ । ଲଣ୍ଡାପାହାଡ଼ରେ ପଡୁଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ବିକିରଣ ହୋଇ ସହରକୁ ଉତ୍ତପ୍ତ କରିଥାଏ । ଗତ ପ୍ରାୟ ୧୦ ବର୍ଷ ତଳେ ଏକ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଦଳ ଟିଟିଲାଗଡ଼ ଆସି ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ଖୋଜିଥିଲେ । ଅନୁସନ୍ଧାନ ବେଳେ ଟିଟିଲାଗଡ଼କୁ ଘେରିରହିଥିବା ଗ୍ରାନାଇଟ୍ ଲଣ୍ଡା ପାହାଡ଼ ହିଁ ଏକ ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ବୋଲି ସେମାନେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ସେହିପରି ଟିଟିଲାଗଡ଼ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିଥିବା ବହୁ ପରିମାଣର ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ହ୍ରାସ ପାଉଥିବାବେଳେ ଏବେ ସବୁ ପତରା ଜଙ୍ଗଲ ରହିଛି । ଯାହାକି ଖରା ହେଲେ ପତ୍ରଝଡ଼ି ତାପମାତ୍ରାକୁ କମାଇବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥାଏ । ଗୋଟିଏ ପଟେ ଲଣ୍ଡାପାହାଡ଼ ଅନ୍ୟପଟେ ଶୁଖା ନଦୀବାଲିରୁ ବାହାରୁଥିବା ଉତ୍ତାପ ହିଁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ । ଏହାକୁ ରୋକିବାକୁ ହେଲେ ଟିଟିଲାଗଡ଼ ଚାରିଆଡ଼େ ଏକ ସବୁଜବଳୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଏହି ଦଳ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ଏ ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିଲେ । ଯାହାଫଳରେ ତାପମାତ୍ରା କିଛି ପରିମାଣରେ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ବିଗତ ଦିନରେ ଟିଟିଲାଗଡ଼ ତାପମାତ୍ରା ହାରାହାରି ୪୫ ରୁ ୫୦ ଡିଗ୍ରୀ ରହୁଥିବା ବେଳେ ଏହା କମି ଏବେ ୪୦ରୁ ୪୫ ଡିଗ୍ରୀ ଭିତରେ ରହୁଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି । ତଥାପି ଏହା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଅସହ୍ୟ ହୋଇରହିଛି ।

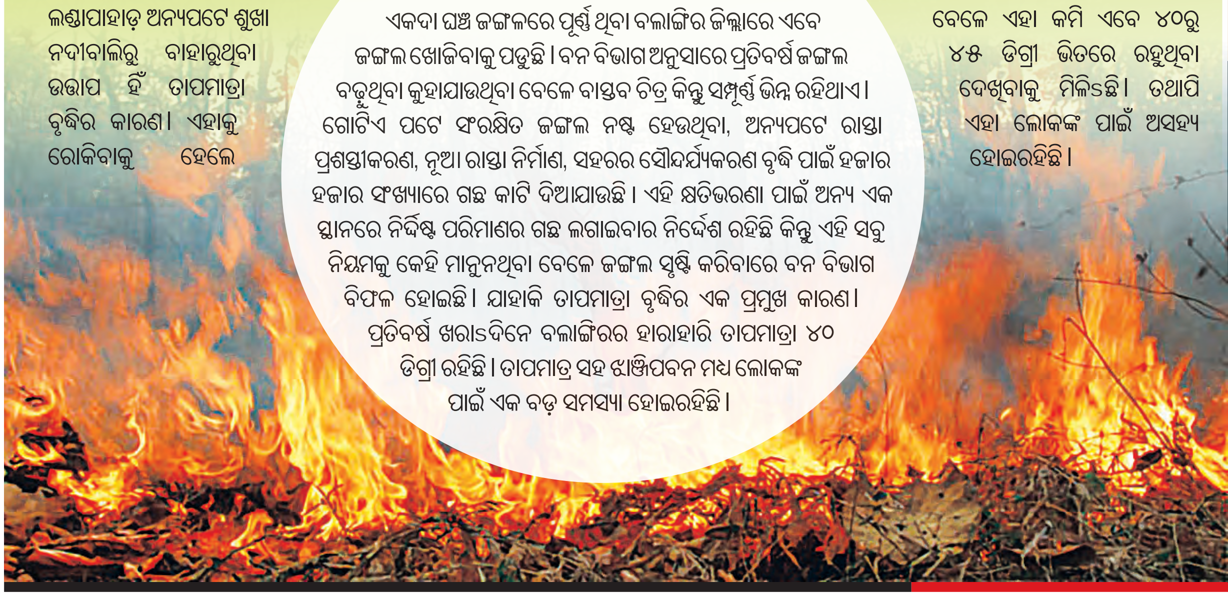

ଜଙ୍ଗଲ ହ୍ରାସରୁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି

ଏକଦା ଘଞ୍ଚ ଜଙ୍ଗଲରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିବା ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲାରେ ଏବେ ଜଙ୍ଗଲ ଖୋଜିବାକୁ ପଡୁଛି । ବନ ବିଭାଗ ଅନୁସାରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଜଙ୍ଗଲ ବଢୁଥିବା କୁହାଯାଉଥିବା ବେଳେ ବାସ୍ତବ ଚିତ୍ର କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ରହିଥାଏ । ଗୋଟିଏ ପଟେ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ ହେଉଥିବା, ଅନ୍ୟପଟେ ରାସ୍ତା ପ୍ରଶସ୍ତୀକରଣ, ନୂଆ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ, ସହରର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକରଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ହଜାର ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ଗଛ କାଟି ଦିଆଯାଉଛି । ଏହି କ୍ଷତିଭରଣା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ଗଛ ଲଗାଇବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରହିଛି କିନ୍ତୁ ଏହି ସବୁ ନିୟମକୁ କେହି ମାନୁନଥିବା ବେଳେ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ବନ ବିଭାଗ ବିଫଳ ହୋଇଛି । ଯାହାକି ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଏକ ପ୍ରମୁଖ କାରଣ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଖରାଦିନେ ବଲାଙ୍ଗିରର ହାରାହାରି ତାପମାତ୍ରା ୪୦ ଡିଗ୍ରୀ ରହିଛି । ତାପମାତ୍ର ସହ ଝାଞ୍ଜିପବନ ମଧ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବଡ଼ ସମସ୍ୟା ହୋଇରହିଛି ।

୧୮୬ଟି ପଏଣ୍ଟରେ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ

ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିଲେ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ଗାଁଗୁଡ଼ିକରେ ଏହାକୁ ମାଙ୍କଡ଼ ବିବାହ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏହି ମାଙ୍କଡ଼ ବିବାହ ମଧ୍ୟ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଆଉ ଏକ କାରଣ । ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୦୯ଟି ସଂରକ୍ଷିତ ଏବଂ ୪ ଟି ପ୍ରସ୍ତାବିତ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ରହିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଲାଗିରହିଥିବା ପାହାଡ଼ ସବୁ ହୁ ହୁ ହୋଇ ଜଳିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଏହି ନିଆଁରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା ମୂଲ୍ୟବାନ ଗଛ ସବୁ ପୋଡ଼ି ନଷ୍ଟ ହେବା ସହିତ ନିଆଁ ଝାସରେ ଆସି ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ପ୍ରଭାବିତ ହେବା ସହ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାପମାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ାଉଛି । ଜଙ୍ଗଲରେ ମହୁଲ ଗୋଟାଇବା ପୂର୍ବରୁ ମହୁଲ ଗୋଟାଳିମାନେ ଗଛ ଚାରିପାଖକୁ ସଫା କରିବା ପାଇଁ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଏହି ନିଆଁ ଶୁଖିଲା ପତ୍ରରେ ଲାଗି ଜଙ୍ଗଲରେ ବ୍ୟାପିଥାଏ । ସେହିପରି କେନ୍ଦୁପତ୍ର ସଂଗ୍ରହକାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଆଁ ଲଗାଇଦେଇଥାନ୍ତି । ଯାହାକି ଜଙ୍ଗଲରେ ଲାଗୁଥିବା ନିଆଁର ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ସେହିପରି ଜଙ୍ଗଲ ନିକଟରେ ଥିବା ଜମିରେ ଧାନ ଓ କପା ଚାଷ ପରେ ଲୋକେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଫଳରେ ଝାଞ୍ଜି ପବନରେ ନିଆଁ ଆହୁରି ବ୍ୟାପୀ ଯାଇଥାଏ । ତେବେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଲାଗୁଥିବା ନିଆଁକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ବନ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ଦୁଇଟି ସାଟେଲାଇଟ୍ ଦ୍ୱାରା ନିଆଁ ଲାଗିଥିବା ଅଞ୍ଚଳକୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇ ଏ ବିଷୟରେ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆଲର୍ଟ କରିଥାଏ । ତେବେ ଏହି ସାଟେଲାଇଟ୍ ସୂଚନା ଅନୁସାରେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଜାନୁୟାରୀ ୧ ତାରିଖରୁ ଏପ୍ରିଲ ୧୪ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ୧୮୬ଟି ପଏଣ୍ଟରେ ନିଆଁ ଲାଗିଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଯାହାକି ପୂର୍ବବର୍ଷ ତୁଳନାରେ କିଛି ପରିମାଣରେ ହ୍ରାସ ପାଇଥିବା ବନ ବିଭାଗ ଅଧିକାରୀମାନେ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି । ପୂର୍ବବର୍ଷ ରେକର୍ଡ ଅନୁସାରେ ଗତ ୨୦୧୨ ମସିହାରେ ୩୫ଟି ପଏଣ୍ଟ, ୨୦୧୪ରେ ୨୦ଟି ପଏଣ୍ଟ, ୨୦୧୬ରେ ୧୫ଟି ପଏଣ୍ଟ, ୨୦୧୭ ମସିହାରେ ୭୦୦ଟି ପଏଣ୍ଟ, ୨୦୧୮ ରେ ୫୦୦ ପଏଣ୍ଟ, ୨୦୨୧ରେ ୧୪୦୬ ଟି ପଏଣ୍ଟ, ୨୧୦୨୨ରେ ୧୧୯୦ଟି ପଏଣ୍ଟ ଓ ୨୦୨୩ରେ ୪୯୩ ଟି ପଏଣ୍ଟରେ ନିଆଁ ଲାଗିଥିଲା । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହି ନିଆଁ ଯୋଗୁଁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା ବେଳେ ଏହି ନିଆଁ ଝାସରେ ହେଉଥିବା ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ ମଧ୍ୟ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ହେବାର ଆଉ ଏକ କାରଣ ।

ଜଳୁଛି ଇଟାଭାଟି, ବଢୁଛି ପାରଦ

ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲାରେ ଇଟାଭାଟି ଏବେ କୁଟୀର ଶିଳ୍ପ ପାଲଟିଛି । ଶହ ଶହ ସଂଖ୍ୟାରେ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଇଟାଭାଟି ରହିଛି । ଏହି ଇଟାଭାଟିଗୁଡ଼ିକରେ ମାଟିରେ ଇଟା ତିଆରି କରି ପୋଡ଼ା ଯାଇଥାଏ । କାଠ ଓ କୋଇଲାରେ ଏହି ଇଟାକୁ ପୋଡ଼ା ଯାଇଥାଏ । ଯାହାକି ମାସ ମାସ ଧରି ପୋଡ଼ି ଥାଏ । ଏହି ଇଟାଭାଟିର ଗରମ ମଧ୍ୟ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଆଉ ଏକ କାରଣ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

୪୫ ଡିଗ୍ରୀରେ ସିଝୁଛି ବୌଦ୍ଧ

ଦିବ୍ୟ ରଞ୍ଜନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବୌଦ୍ଧ

୪୫ ଡିଗ୍ରୀ ତାପମାତ୍ରାରେ ସିଝୁଛି ବୌଦ୍ଧ ସହର । ଗତ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୪ ତାରିଖରେ ବୌଦ୍ଧର ତାପମାତ୍ରା ୩୯.୫ ଡିଗ୍ରୀ ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଥିଲା ରାଜ୍ୟର ସର୍ବାଧିକ ତାପମାତ୍ରା । ଚଳିତ ଏପ୍ରିଲ ୧୯ ତାରିଖରେ ୪୪.୩ ଡିଗ୍ରୀ ତାପମାତ୍ରା ସହିତ ବୌଦ୍ଧ ସହର ସମଗ୍ର ଦେଶର ଅନ୍ୟତମ ସର୍ବାଧିକ ଉତ୍ତପ୍ତ ସହର ମାନ୍ୟତା ପାଇଥିଲା । ଚଳିତ ମାସ ୨୦ ତାରିଖରେ ବୌଦ୍ଧର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ତାପମାତ୍ରା ୪୫.୨ ଡିଗ୍ରୀ ରହିଥିଲା। ସେହିପରି ଗତ ୨୦୨୨ ମଧ୍ୟ ଏପ୍ରିଲ ଶେଷ ସପ୍ତାହରେ କ୍ରମାଗତ ତିନି ଦିନ ପାଇଁ ୪୫ ଡିଗ୍ରୀ ତାପମାତ୍ରା ସହ ବୌଦ୍ଧ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁଠାରୁ ଉତ୍ତପ୍ତ ସହର ହୋଇଥିଲା । ଗତ ୨୦୨୩ ଜୁନ ୧୮ ତାରିଖରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ତାପମାତ୍ରା ୪୫.୫ ଡିଗ୍ରୀ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିଲା। ବୌଦ୍ଧରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ତାପମାତ୍ରା ୪୫ ଡିଗ୍ରୀ ସେଣ୍ଟିଗ୍ରେଡ଼ରୁ ଉପରେ ରହିଆସୁଛି । ପ୍ରବଳ ଖରା ଯୋଗୁଁ ଜନଜୀବନ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡୁଛି । ଦିନ ତମାମ ଖରା ଏବଂ ଝାଞ୍ଜି ପବନର ପ୍ରକୋପ ଲୋକଙ୍କୁ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ କରିଦେଇଛି ।

ଉତ୍ତାପ ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ

ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ମତାନୁସାରେ ବୌଦ୍ଧ ଆଜି ଉତ୍ତପ୍ତ ସହର ହେବା ପ୍ରଥମ କାରଣ ହେଲା, ଏହାର ଉତ୍ତରପଟେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ କିଲୋମିଟର ଚଉଡ଼ାରେ ବ୍ୟାପୀ ଥିବା ମହାନଦୀ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ଶୁଷ୍କ ହୋଇ ଯାଉଛି । କିଛି ବର୍ଷ ହେଲା ଖରାଦିନେ ମହାନଦୀର ଜଳଧାର ଶୁଖି ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ବାଲୁକା ଶଯ୍ୟା କ୍ଷୁଦ୍ର ମରୁଭୂମିର ଭ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରୁଆସୁଛି । ବାଲିର ତାପଧାରଣ କ୍ଷମତା ଅଧିକ, ତେଣୁ ବଢୁଛି ତାପମାତ୍ରା । ସେହିପରି ମହାନଦୀର ପଥର ଶଯ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ମଧ୍ୟ ତାପମାତ୍ରା ବଢୁଛି । ଏହାର ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଶୁଷ୍କ ବାଲୁକା ରାଶି ଓ ପଥର ସଜ୍ଜାର ତାପ ବିକିରଣ ସହରକୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଉତ୍ତପ୍ତ କରୁଛି । ସହର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଶହ ଶହ ବର୍ଷ ପୁରାତନ ବୃହତ୍ ଗଛ କଟା ଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ତାହାର ପ୍ରତି ବଦଳରେ ନୂତନ ଗଛ ଲଗାଯାଇ ନାହିଁ। ସହରର ସମସ୍ତ ରାସ୍ତା ଘାଟ ଆଜି କଂକ୍ରିଟ୍ ହୋଇଯାଇଛି । ଏହାର ବିକିରଣ ସହ ସହରର କୋଠା ଘରର ବିକିରଣ ମଧ୍ୟ ବହୁମାତ୍ରାରେ ତାପମାତ୍ରାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଛି । ସେହିପରି କୋଠାବାଡ଼ି ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶ ନାମରେ ସହର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବୃହତ୍ ଜଳାଶୟ ସବୁ ପୋତି ଦିଆଯାଉଥିବାରୁ ସହରର ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ମତ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏହାଛଡ଼ା ମହାନଦୀ ଅପର ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଘଞ୍ଚ ଜଙ୍ଗଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ପଦା ହୋଇଗଲାଣି ।

ତାପମାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଘରେ ବାହାରେ ଯେଉଁଠି ଖାଲି ଜାଗା ରହିଛି ବ୍ୟାପକ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରିବା ଦରକାର। ମହାନଦୀରେ ଆଗ ଭଳି ଯଦି ବିଶେଷ ଜଳଧାର ରୁହନ୍ତା ତେବେ ତାପମାତ୍ରା ଟିକେ କମିଯାଆନ୍ତା । କଂକ୍ରିଟ୍ ଜଙ୍ଗଲ ତ କମିବ ନାହିଁ, ତଥାପି କଂକ୍ରିଟ ଜଙ୍ଗଲ ପାଖରେ ଗଛ ରହିଲେ ତାପ କମିଯାଆନ୍ତା । ସ୍ଥାନୀୟ ପରିବେଶରେ ତାପମାତ୍ରା ହ୍ରାସ ପାଇଁ ସବୁଜିମା ବଳୟ ସୃଷ୍ଟି ଜରୁରୀ । ■

ଧ୍ରୁବ ଚରଣ ଘିବେଲା,
ଶିକ୍ଷାବିତ୍

ପରିବେଶବିତ୍‌ଙ୍କ ମତ

ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଯୋଜନା କରି ସହରର ଖାଲି ସ୍ଥାନ, ରାସ୍ତା କଡ଼, ମହାନଦୀ କୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଛାଇ ପ୍ରଦାନକାରୀ ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କରିବା ସହ, ମହାନଦୀରେ ଖରାଦିନେ ପାଣି ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲେ ସହରର ଉତ୍ତାପ ହ୍ରାସ ପାଇ ପାରିବ । ■

ଡ. ପ୍ରବୀର କୁମାର ଦାସ
ପରିବେଶ ବିଜ୍ଞାନୀ, ବୌଦ୍ଧ

ବର୍ତ୍ତମାନ ବନୀକରଣ ନାଁରେ କେବଳ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ହେଉଛି । କିନ୍ତୁ ଜଙ୍ଗଲ ଯେମିତିକୁ ସେମିତି ପଦା । ତେଣୁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ନିରାକରଣ ପାଇଁ ସରକାରୀ ଏବଂ ବେସରକାରୀସ୍ତରରେ ବ୍ୟାପକ ବନୀକରଣ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯିବା ସହ ଏହାକୁ ଏକ ଜନଆନ୍ଦୋଳନରେ ପରିଣତ କରାଯିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ■

ଶମ୍ଭୁ ଗିରି
ପ୍ରକୃତି ବନ୍ଧୁ ପୁରସ୍କାରପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷକ

ଜଙ୍ଗଲ ଧ୍ୱଂସ ଯୋଗୁଁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି

ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ, କେନ୍ଦୁଝର

ପୂର୍ବରୁ ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ଘେରା କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମର ସେତେଟା ପ୍ରଭାବ ପଡୁନଥିଲା। ଯେଉଁ ଆଡ଼େ ଦେଖିଲେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛରେ ଭରପୂର ରହିଥିଲା । ଲୋକେ ବୃକ୍ଷଲତାର ଛାଇ ସହିତ ଶୀତଳ ପବନର ମଜା ନେଉଥିଲେ। ଏବେ କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳି ଯାଉଛି । ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ ଆସିଲେ ଲୋକେ ତ୍ରାହିତ୍ରାହି ଡାକିଲେଣି । ଜିଲ୍ଲାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାପମାତ୍ରା ୪୪ ଡିଗ୍ରୀକୁ ଛୁଇଁଲାଣି । ଜିଲ୍ଲାରେ ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା ତାପମାତ୍ରା ଅଧିକ ରହିବାର ଅନେକଗୁଡ଼ିକଏ କାରଣ ରହିଛି। ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ହେଲା, ବ୍ୟାପକ ଜଙ୍ଗଲ ଧ୍ୱଂସ । ବଣ ପାହାଡ଼ ଘେରା ଜିଲ୍ଲା କେନ୍ଦୁଝରରୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗଛଲତା ଉଭାନ ହେବାକୁ ଲାଗିଛି । ବିକାଶ ନାଁରେ ଅନେକ ଗଛ କାଟି ଦିଆଯାଉଛି । ଆଗରୁ ରାଜରାଜୁଡ଼ା ଅମଳରେ ପରିବେଶକୁ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ତାପମାତ୍ରା ହ୍ରାସର ଏହା ଅନ୍ୟତମ କାରଣ ଥିଲା । ପାଣିକୋଇଲିରୁ ରିମୁଳି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ରିମୁଳିରୁ ଗୁଆଲି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବିଂଝବାହାଲିରୁ ତୁରୁମୁଗାଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଢେଙ୍କିକୋଟରୁ ସାହାରପଡ଼ା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାତୀୟ ରାଜପଥର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଗଛ କାଟିଦିଆଗଲା। ସେଭଳି ବିଭିନ୍ନ ରାଜପଥର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ, ପୋଲ ତିଆରି, କେନାଲ ନିର୍ମାଣ, ଡ୍ୟାମ ନିର୍ମାଣ, କୋଠାବାଡ଼ି ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ହଜାର ହଜାର ଗଛକଟା ହେଲା। ଫଳରେ ଜିଲ୍ଲାରେ ଗରମ

ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ସେହିପରି ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଅନ୍ୟତମ କାରଣ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । କାରଣ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଏପ୍ରିଲ ୨୩ ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡର ୩୬୦ ଟି ସ୍ଥାନରେ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ଲାଗିଥିବା ସୂଚନା ମିଳୁଛି। ଯାହାକି ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ବୋଲି ପରିବେଶବିତ୍ ମତ ଦିଅନ୍ତି । ସେହିପରି ପୋଡୁଚାଷ ନିମନ୍ତେ ଲୋକେ ଶହଶହ ଗଛକୁ ପୋଡ଼ି ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ କରୁଛନ୍ତି, ଯାହାକି ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ହେଉଛି । ଜଙ୍ଗଲ ପାହାଡ଼ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ମହୁଲ ଗଛରୁ ମହୁଲ ଫୁଲ ଗୋଟାଇବା ପାଇଁ, ଜନ୍ତୁ ଶିକାର କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟକୃତ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ଲାଗୁଛି । ଏଭଳି କାରଣରୁ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଗରମ ହେଉଛି । ସେହିପରି ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅନେକ ନଣ୍ଡା ପଥର ପାହାଡ଼ ରହିଛି । ନଣ୍ଡା ପାହାଡ଼ ଆଖପାଖରେ ରହୁଥିବା ଲୋକେ ରାତ୍ରିରେ ଗରମ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି । କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲା ଖଣିଜରେ ଭରପୂର ଜିଲ୍ଲା ଅଟେ। ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଏହା ଅନ୍ୟତମ କାରଣ ପାଲଟୁଛି। ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଲା, ଜିଲ୍ଲାରେ କଂକ୍ରିଟ୍ ଜଙ୍ଗଲ ସଂଖ୍ୟା ଆଶାତୀତ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧିପାଇବା କାରଣରୁ ତାପମାତ୍ରା ଅନେକାଂଶରେ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବା ଅନୁଭବ କରାଯାଉଛି । ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଗତି ପଥରେ ଆଗେଇ ଥିବାବେଳେ କଂକ୍ରିଟ୍ ଜଙ୍ଗଲ ନିର୍ମାଣ ଯୋଗୁଁ ତାପମାତ୍ରା ବଢୁଛି । ଘରଦ୍ୱାର, ରାସ୍ତାଘାଟ, ପୋଲ, ଗାଡ଼ିମୋଟର, ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଫଳରେ କେନ୍ଦୁଝରରେ ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ■

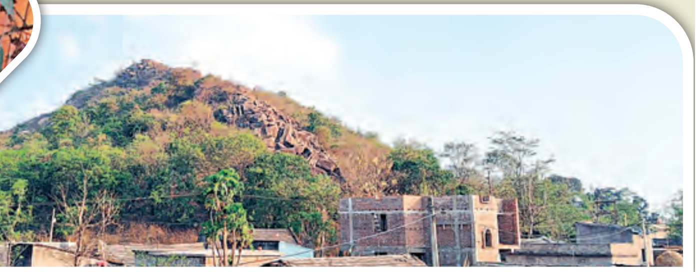

ଅନୁଗୋଳ ଓ ତାଳଚେରର ଆକାଶରୁ ଖସୁଛି ନିଆଁ

ସଂଗ୍ରାମ ଦାସ, ଅନୁଗୋଳ

ଶିଳ୍ପ ସମୃଦ୍ଧ ଅନୁଗୋଳରେ ଆକାଶରୁ ନିଆଁ ଖସୁଛି। ଗତ କିଛିବର୍ଷ ହେବ ଅନୁଗୋଳରେ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି। ଚଳିତ ବର୍ଷ ତାପମାତ୍ରା ସବୁ ରେକର୍ଡ ଭାଙ୍ଗି ୪୫ ଡିଗ୍ରୀରେ ପହଞ୍ଚିଛି। ହୋଲି ପରଠାରୁ ପାରଦ ହୁହୁ ହୋଇ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି। ଏପ୍ରିଲ ୩ ତାରିଖରେ ଅନୁଗୋଳର ତାପମାତ୍ରାର ୪୧. ୩ ଡିଗ୍ରୀରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା। ସେହିପରି ୪ ତାରିଖରେ ତାପମାତ୍ରା ୪୧.୭ ଡିଗ୍ରୀ ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିଲା। ୫ ତାରିଖରେ ୪୨ ଡିଗ୍ରୀ ପହଞ୍ଚିଥିଲା। ତେବେ ୬ତାରିଖରେ ଏହି ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ି ୪୩.୫ଡିଗ୍ରୀରେ ପହଞ୍ଚି ଅନୁଗୋଳ ସହରବାସୀଙ୍କୁ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କରିପକାଇଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଏବେ ଏହି ତାପମାତ୍ରା ୪୫ଡିଗ୍ରୀରେ ପହଞ୍ଚିଲାଣି। ଆଗକୁ ଆହୁରି ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ିବ ବୋଲି ପାଣିପାଗ ବିଭାଗ ପୂର୍ବାନୁମାନ କରିଛି। ଅନୁଗୋଳ ସହର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଧ୍ୱଂସ ହେବାକୁ ବସିଲାଣି। ସେହିପରି ନାଲ୍‌କୋ କାରଖାନାର ଚିମିନିରୁ ବାହାରୁଥିବା ଗ୍ୟାସ୍ ଯୋଗୁଁ ଅନୁଗୋଳର ତାପମାତ୍ରା ଆଶାତୀତ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି।

ସେହିପରି ତାଳଚେରର ତାପମାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ୪୫.୫ ଡିଗ୍ରୀରେ ପହଞ୍ଚିଲାଣି। ଏଠାରେ ଏକରକମ ଅଗ୍ନିବର୍ଷା ହେଉଛି। ସକାଳ ୮ଟାରୁ ତାତି ବଢୁଛି। ତାଳଚେର ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ କୋଇଲା ଖଣି, ଶିଳ୍ପ ଓ କଳକାରଖାନା ତାତିର ପ୍ରକୋପକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ସହାୟକ ହେଉଛି। କୋଇଲା ଖଣିଗୁଡ଼ିକରେ କୋଇଲାରେ ଲାଗୁଥିବା ନିଆଁ, ଏନ୍‌ଟିପିସି ଓ ଜେଆଇଟିପିଏଲ୍ କାରଖାନା ଚିମିନିରୁ ନିର୍ଗତ ଧୂଆଁ ଅଞ୍ଚଳର ତାପମାତ୍ରାକୁ ଆହୁରି ଉତ୍ତପ୍ତ କରୁଛି। ବିଭିନ୍ନ ଖଣି କଳକାରଖାନା ଯୋଗୁଁ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଆଉ ଗଛ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ। ମୁଣ୍ଡଫଟା ଖରା ଓ ଘରେ ଅସହ୍ୟ ଗୁଳୁଗୁଳି ଜନଜୀବନକୁ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କରି ପକାଉଛି। ଦ୍ରୁତ ଶିଳ୍ପାୟନ, କୋଇଲା ଖଣି ସମେତ ବ୍ୟାପକ ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ ଯୋଗୁଁ ଅନୁଗୋଳ ଓ ତାଳଚେରରେ ଗରମ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି।

'ବ୍ୟାପକ ଶିଳ୍ପାୟନ ଗରମ ବୃଦ୍ଧିର ଅନ୍ୟତମ କାରଣ'

ତାଳଚେର ସମେତ ଏହାର ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ୟାପକ ଶିଳ୍ପ କାରଖାନା ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଛି। ସେହିପରି ପକ୍କା ରାସ୍ତା, କଂକ୍ରିଟ୍ ଡ୍ରେନ୍, କୋଠାଘର ଓ ହଜାର ହଜାର ଯାନବାହନ ଚଳାଚଳ, ଗଭୀର କୋଇଲା ଖଣି, ବ୍ୟାପକ ଜଙ୍ଗଲ ହ୍ରାସ ଓ କୋଇଲା ପୋଡ଼ି ଏଠିକାର ତାତିକୁ ବହୁ ଗୁଣିତ କରିଛି। ଫଳରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳବାସୀ ଅସହ୍ୟ ଗରମରେ ତ୍ରାହି ତ୍ରାହି ଡାକ ଦେଉଛନ୍ତି। ■

ସରୋଜ ମହାପାତ୍ର, ବରିଷ୍ଠ ସାମ୍ବାଦିକ, ତାଳଚେର

'ଗରମ ଯୋଗୁଁ ଅତିଷ୍ଠ ଲୋକେ'

ଅନୁଗୋଳ ଆକାଶରୁ ଅଗ୍ନିବର୍ଷା ହେଲାପରି ଲାଗୁଛି। ସତେ ଯେମିତି ଅନୁଗୋଳ ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କ ପ୍ରକୋପରେ ଅଣାୟତ୍ତ। ଅସହ୍ୟ ଗୁଳୁଗୁଳି ସାଙ୍ଗକୁ ଝାଞ୍ଜି ପବନ ସବୁଆଡ଼େ ଲାଗୁଛି। ଜିଲ୍ଲାରେ ଶିଳ୍ପାୟନ ପାଇଁ ଅସଂଖ୍ୟ ଗଛ କାଟି ଦିଆଯାଉଛି। ଫଳରେ ଭୀଷଣ ଗରମ ଯୋଗୁଁ ଲୋକମାନେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇପଡୁଛନ୍ତି। ଅଂଶୁଘାତ ଜନିତ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦେଉଛି। ■

ସଞ୍ଜୟ କୁମାର ମହାପାତ୍ର, ଆଇନଜୀବୀ, ଅନୁଗୋଳ

ଉତ୍ତପ୍ତ ନୂଆପଡ଼ା

ଘନଶ୍ୟାମ ଭୋଇ, ନୂଆପଡ଼ା

ନୂଆପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ଭୌଗୋଳିକ ସ୍ଥିତି କହିଲେ ସମୁଦ୍ର ପତ୍ତନରୁ ହଜାରେ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ପାହାଡ଼ି ଉପତ୍ୟକା। ରାଜଧାନୀଠାରୁ ଛଅଶହ କିମି ଦୂର ଛତିଶଗଡ଼ ସୀମାନ୍ତରେ ଥିବା ନୂଆପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ଶୀତଦିନେ ଶୀତର ଲହରୀ ଯେତିକି ଖରା ଦିନେ ଏଠାରେ ତାପମାତ୍ରା ଜନଜୀବନକୁ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କରିପକାଏ। ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ହେଲା ଏଠିକାର ତାପମାତ୍ରା ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି। କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ତଳେ ଏଠିକାର ତାପାମତ୍ରା ଏପ୍ରିଲରେ ୩୦/୩୨ ଡିଗ୍ରୀ ଛୁଉଁଥିବାବେଳେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ୪୪ ଡିଗ୍ରୀରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି। ଏହା ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଏଠିକାର ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନ ଜୀବିକାକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି। ପ୍ରାୟ ସପ୍ତାହେ ହେଲା ଲଗାତାର ଜିଲ୍ଲାର ତାପମାତ୍ରା ୪୦ ଡିଗ୍ରୀ ଉପରେ ରହୁଛି। ଚଳିତ ଏପ୍ରିଲ ୨୨ ତାରିଖରେ ୪୩ ଡିଗ୍ରୀ,୨୩ ଓ ୨୪ ତାରିଖ ପୁଣି ଥରେ ୪୩ଡିଗ୍ରୀ ଏବଂ ୨୫ ତାରିଖ ୪୪ ଡିଗ୍ରୀ ତାପମାତ୍ରା ରହିଥିଲା। ପ୍ରବଳ ଖରା ଯୋଗୁଁ ଜିଲ୍ଲା ବ୍ୟାପୀ ଗାଁଠୁ ସହର ସକାଳ ୮ ଟାରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ୫ ଟା ଯାଏଁ ବଜାର, ରାସ୍ତାଘାଟ ଶୂନଶାନ୍ ହୋଇପଡୁଛି। ସାଧାରଣତଃ ଖଟିଖିଆ ଲୋକେ ମଧ ଘରୁ ବାହାରିବା କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡୁଛି। ସହରର ଉଠାଦୋକାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ ରହୁଛି। ଫଳରେ ଜୀବନଜୀବିକା ପ୍ରଭାବିତ ହେଉଛି। ବିଶେଷ କରି ପାହାଡ଼ି ଅଞ୍ଚଳର ଗାଁଗୁଡ଼ିକରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ଝାଞ୍ଜି ପବନରୁ ବୋହିବାରେ ଲାଗୁଛି। ନୂଆପଡ଼ାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ତାପମାତ୍ରା ରାଜ୍ୟରେ କେତେବେଳେ ଦ୍ୱିତୀୟ ତ କେତେବେଳେ ତୃତୀୟ, ଚତୁର୍ଥ ସ୍ଥାନରେ ରହୁଛି। ନୂଆପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ତିନି ଚତୁର୍ଥାଂଶ ପାହାଡ଼ ପର୍ବତ ରହିଥିବାବେଳେ ଏଠାରେ ୩୦ ପ୍ରତିଶତରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପରିମାଣର ଜମି ଖରାଦିନେ ଜଳସେଚିତ ରହୁଛି। ତଥାପି ଏଠାରେ କାହିଁକି ତାପମାତ୍ରା ହୁ ହୁ ହୋଇ ବଢୁଛି ଲୋକେ ସହଜରେ ଜାଣିପାରୁନାହାନ୍ତି। ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ଦଶ ବର୍ଷ ହେଲା ଜିଲ୍ଲାର ଅଶୀ ପ୍ରତିଶତ ରାସ୍ତାରେ ପିଚୁ କିମ୍ବା କଂକ୍ରିଟ୍‌କରଣ ହୋଇସାରିଛି। ତେଣୁ ଏ ସବୁର ତାପମାତ୍ରା ବିକିରଣ ମଧ ତାତି ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ହୋଇଛି। ସେପଟେ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅର୍ଦ୍ଧାଧିକ ଗାଁର ଆଖପାଖରେ ଗଛକଟା ଯୋଗୁଁ ପାହାଡ଼ ସବୁ ଲଣ୍ଡା ହୋଇଗଲାଣି। ଯାହା ବି ଗଛ ସବୁ ରହିଛି, ତାହା ପାହାଡ଼ର ଗରମକୁ ଧରି ରଖିପାରୁନାହିଁ। ଫଳରେ ପ୍ରତିଦିନ ଗରମ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି। ଅନ୍ୟପଟେ ଗରମ ଦିନେ ଇଟା ଭାଟିଗୁଡ଼ିରେ ଇଟା ପୋଡ଼ା ଯାଉଛି। ଫଳରେ ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି। ଜଙ୍ଗଲପୋଡ଼ି ଯୋଗୁଁ ଦିନରାତି ଜଙ୍ଗଲରୁ ଗରମ ତାତି ବୋହୁଛି। ଫଳରେ ସାଧାରଣ ଜୀବନ ଯାତ୍ରା ପ୍ରବାହିତ ହେଉଛି। ଦିନକୁ ଦିନ ନୂଆପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା ଚିନ୍ତାର କାରଣ ପାଲଟିଛି। ■

ନିଆଁ କବଳରେ କଳାହାଣ୍ଡିର ଜଙ୍ଗଲ

ସ୍ୱାଧୀନ ପାତ୍ର, କଳାହାଣ୍ଡି

କଳାହାଣ୍ଡି ଜଙ୍ଗଲରେ ଓଡ୍ରାଫ୍ ଟିମ୍

କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲାର ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ପୋଡୁଚାଷ ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ଏବେ କେବଳ ଯେ ଆଦିବାସୀ କିମ୍ବା ବନବାସୀମାନେ ପୋଡୁଚାଷ କରୁଛନ୍ତି ତାହା ନୁହେଁ, ଅଣଆଦିବାସୀମାନେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଏହି ଚାଷ କରିବା ଯୋଗୁଁ ପରିସ୍ଥିତି ଅସମ୍ଭାଳ ଆଡ଼କୁ ଗତି କରୁଛି । ବନ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ପୋଡୁଚାଷ ରୋକିବା ଲାଗି ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି । ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଯୋଗୁଁ ଉଦ୍‌ବେଗଜନକ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ତେଣୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲିଭାଇବା ପାଇଁ ଓଡ୍ରାଫ୍ ଟିମ୍ ପଠାଇଛନ୍ତି। ଓଡ଼ିଶାର ଯେଉଁ କେତେକ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗୁଛି ସେଥିମଧ୍ୟରେ କଳାହାଣ୍ଡି ଜଙ୍ଗଲ ଆଜି ଚର୍ଚ୍ଚାରେ ରହିଛି। କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲା ବନାଞ୍ଚଳକୁ ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ବନ ମଣ୍ଡଳରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି। ଦୁଇ ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବେ ଓଡ୍ରାଫ ଟିମ୍। ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତର ବନ ମଣ୍ଡଳରେ ନିଆଁକୁ ଆୟତ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ୫ ଗୋଟି ସ୍କ୍ୱାର୍ଡ ଗଠନ କରାଯାଇଥିବାବେଳେ ଦକ୍ଷିଣ ବନ ମଣ୍ଡଳରେ ମଧ୍ୟ ୯ ଗୋଟି ସ୍କ୍ୱାର୍ଡ ଗଠନ ହୋଇଛି । ବ୍ଲୋର୍ ମେସିନ୍ ଦ୍ୱାରା ନିଆଁ ଲାଗିଥିବା ଜଙ୍ଗଲରେ ପ୍ରବେଶ କରି ନିଆଁ ଲିଭାଇ ଆସୁଥିଲେ। କିନ୍ତୁ କେତେକ ବିପଦସଙ୍କୁଳ ସ୍ଥାନରେ ଓ ଉଚ୍ଚ ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚି ନିଆଁ ଲିଭାଇବା ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କଷ୍ଟକର ବୋଲି ଜାଣିବା ପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓଡ୍ରାଫ୍ ଟିମ୍‌କୁ ସହାୟତା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା ବନ ବିଭାଗ ତରଫରୁ କୁହାଯାଇଛି ।

୭୭୦ଟି ଫାୟାର୍ ପଏଣ୍ଟରେ ନିଆଁ

କଳାହାଣ୍ଡି ଦକ୍ଷିଣ ବନମଣ୍ଡଳରେ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲର ପ୍ରାୟ ୩୪.୭ ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗି ନଷ୍ଟ ହୋଇଛି। ରିପୋର୍ଟ ମୁତାବକ ୭୭୦ଟି ଫାୟାର୍ ପଏଣ୍ଟରେ ନିଆଁ ଲାଗୁଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଣଜଙ୍ଗଲ ତଥା ରାଜସ୍ୱ ଜମିରେ ମଧ୍ୟ ୨୫୬ଟି ଫାୟାର ପଏଣ୍ଟରେ ବାରମ୍ବାର ନିଆଁ ଲାଗୁଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଛି । ସେହିଭଳି ଉତ୍ତର ବନମଣ୍ଡଳର ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ବି ୯୭.୨୨୭ ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିଛି। ଫାୟାର ପଏଣ୍ଟ ମଧ୍ୟ ୪୭୬ଟି ଉତ୍ତର ବନ ମଣ୍ଡଳରେ ରହିଛି । ପୁଇଝୁରି, ସୁଲିଆ, ଭଙ୍ଗାବାରି, ଗୁଣ୍ଡି, ଟାପରାଙ୍ଗ ଓ ଚୁରା ଜଙ୍ଗଲରେ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ନେଇ ବିଭାଗ ଉଦବେଗ୍ ପ୍ରକାଶ କରୁଛି ।

ଏପଟେ ତାତି, ସେପଟେ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ

ଜଙ୍ଗଲ ହେଉଛି ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସ୍ୱର୍ଗ। ଜଙ୍ଗଲରୁ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ଜିନିଷ ସଂଗ୍ରହ କରି ଜୀବନଯାପନ କରିଥାନ୍ତି ଆଦିବାସୀ। ପ୍ରକୃତିର ରକ୍ଷକ ଆଜି ଅସହାୟ ହୋଇପଡିଛି । ବିଭିନ୍ନ ଫଳ, ଫୁଲର ମହକ ସହିତ ବିଶୁଦ୍ଧ ଅମ୍ଳଜାନ ପାଇ ବଞ୍ଚୁଥିବା ଏଇ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ପାଇଁ ଏବେ ପ୍ରକୃତିର ବରଦାନ ଦୁର୍ଲଭ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ ଦେଖାଦେଇଛି ବିଚିତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତନ। ଯାହା ଏବେ ଜୀବଜଗତ ପ୍ରତି ବଡ଼ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ସଚେତନତାର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ନଷ୍ଟ ହେଉଛି ଜଙ୍ଗଲ। ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ସହିତ ବ୍ୟାପକ ଗଛକଟା ଏବଂ ପୋଡୁଚାଷ ପାଇଁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଲଣ୍ଡା ପାହାଡ଼ରେ ପରିଣତ ହେବାରେ ଲାଗିଲାଣି। ଜଙ୍ଗଲର ଜଳଧାରଣ କ୍ଷମତା ହ୍ରାସ ପାଇଥିବା ବେଳେ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ହରାଇବାକୁ ବସିଲାଣି ସେଇ ପାହାଡ଼ ତଳର ସମସ୍ତ ଜଳ ଉତ୍ସ। ସରକାର ଏ ନେଇ ବିଭିନ୍ନ ସଚେତନତାମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ହାତକୁ ନେଇଛନ୍ତି । କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲା ଦକ୍ଷିଣ ବନଖଣ୍ଡ ଅଧୀନ କର୍ଲାପାଟ ଅଭୟାରଣ୍ୟ, ଠାକୁରାଣୀ ପଦର, ଗୋୟଲ୍ ଖୋଜ୍, କୁସପାରି, ଖାକେସ୍, ଆମପଦର, ଚୁଲବାଡ଼ି, ବାଘମାରି, ଅରଖପେଡ଼ି, କୁଚାରିଘାଟି, ଉପରଚିର୍କା, ରାଣୀପଦର, ବେଣାଖମାର, କାଦୋଖମନ, ବିଜାଘାଟି ଏବଂ ସିଙ୍ଗାରୀ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ନିଆଁ ଲାଗୁଥିବାର ନଜିର ରହିଛି । ସେହିପରି ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼ ବ୍ଲକ୍ ବିଶ୍ୱନାଥପୁର ବନାଞ୍ଚଳ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସର୍ଗିଗୁଡ଼ା, ଢେପଗୁଡ଼ା, ମାଚୁଲ, ନିୟମଗିରି, ଗୁଣ୍ଡରୀ, ପରୁଆଗୁଡ଼ା ଆଦି ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ବ୍ୟାପିବାରେ ଲାଗିଛି । ଇତିମଧ୍ୟରେ ଜଙ୍ଗଲର ବହୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ବୃକ୍ଷଲତା ହେଉଥିବା ବେଳେ ବିକଳରେ ଅନେକ ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଜୀବନ ଚାଲିଯାଉଥିବାର ଆଶଙ୍କାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇନପାରେ । ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ଆଜି ଅନେକ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁଙ୍କ ବଂଶ ଲୋପ ପାଇବାକୁ ବସିଲାଣି।

ଅନ୍ୟପଟରେ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଜଙ୍ଗଲ ଏବେ ଟାଙ୍ଗରା ପାହାଡ଼ ହୋଇସାରିଛି । ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଯୋଗୁଁ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାପମାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି। ଫଳରେ ସାଧାରଣ ଜନଜୀବନ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡୁଛି। ଯଦି ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆନଯାଏ, ତେବେ ଜଙ୍ଗଲ ଜଳିବା ଓ ଉଜୁଡ଼ିବା ସାର ହେବା ତତ୍‌ସହିତ ଜଙ୍ଗଲ ଉପରେ ନିର୍ଭର ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନଜୀବିକା ମଧ୍ୟ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବ । ■

ବିଭବଶାଳୀ କଳା ସଂସ୍କୃତିରେ ସମୃଦ୍ଧ, ରତ୍ନଗର୍ଭା କଳାହାଣ୍ଡି ଆଜି ତା'ର ଜଙ୍ଗଲ ଅବକ୍ଷୟକୁ ନେଇ ଚିନ୍ତିତ । ନଦୀ ନାଳ, ପାହାଡ଼, ପର୍ବତ, ଜଙ୍ଗଲ କଳାହାଣ୍ଡିକୁ କରିଥିଲା ଜୈବବିବିଧତାରେ ସମୃଦ୍ଧ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଘଟଣା ଚିନ୍ତାର କାରଣ ପାଲଟିଛି । ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ କଟକଣା ଜାରି କରାଯାଇଛି । ତଥାପି ପୋଡୁଚାଷ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା, ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲଗାଇବା ଯୋଗୁଁ ଜଙ୍ଗଲ ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । କୃଷିକୈନ୍ଦ୍ରିକ ଅର୍ଥନୀତି ଯୋଗୁଁ ଯଦିଓ କଳାହାଣ୍ଡିର ସ୍ଥିତି ମଜଭୂତ ହୋଇପାରିଛି, ତଥାପି ଜଙ୍ଗଲକୁ ଜୀବନ ଭାବି ରୋଜଗାରର ବାଟ ଖୋଜୁଥିବା ବନାଞ୍ଚଳବାସୀଙ୍କ ଦୁଃଖ ଅପସରି ଯାଇନାହିଁ । ଏବେ ନିଆଁର କବଳରେ କଳାହାଣ୍ଡିର ଅନେକ ଜଙ୍ଗଲ । ଫଳରେ ଜଙ୍ଗଲ ହ୍ରାସ ସହିତ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି ।

ସମ୍ବଲପୁର ବନଖଣ୍ଡ ଅଧୀନ ସଦର ରେଞ୍ଜ, ଧମା ରେଞ୍ଜ, ପଡ଼ିଆବାହାଲ ରେଞ୍ଜ ରହିଛି । ଗତ କିଛିବର୍ଷ ହେଲା ଏହି ରେଞ୍ଜ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦର ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଛି । ହେଲେ ଏହିସବୁ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଏବେ ଅବାଧରେ ମୂଲ୍ୟବାନ ଗଛ କାଟି ଚୋରାଚାଲାଣ କରାଯାଉଛି । ସେହିପରି ମହୁଲ ସମେତ ଅନ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ଦୁର୍ବୃତ୍ତମାନେ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲ, ପତ୍ରା ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ଫଳରେ ବହୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଗଛ, ଔଷଧୀୟ ବୃକ୍ଷଲତା ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଛି । ଛୋଟ ଜୀବଜନ୍ତୁ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡୁଛନ୍ତି ।

ଶୁଭାଶିଷ ପାଢ଼ୀ, ସମ୍ବଲପୁର

ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ

୧୪୯ଟି ସ୍ଥାନରେ ଜଙ୍ଗଲପୋଡ଼ି

ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ୬୨୦୧ ବର୍ଗ କିମି ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ କେନ୍ଦୁପତ୍ର, ମହୁଲ ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲଗାଯାଉଛି । ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିବା ୯୦ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିରୁ ଅଧିକାଂଶ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ଜଙ୍ଗଲକୁ ନିଆଁ ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ଗୁରୁଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି । ଏଥିପାଇଁ ସମିତିଗୁଡ଼ିକୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ସହ ନିଆଁଲିଭା ମେଶିନ୍ ଦିଆଯାଇଛି । ତେବେ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ନ ଲଗାଇବାକୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଉଛି ବୋଲି ବନ ବିଭାଗ କହୁଛି । ସୂଚନାଯୋଗ୍ୟ, ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲାରେ ୬୨୦୧ ବର୍ଗ କିମି ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ରହିଛି । ଏହି ଜଙ୍ଗଲର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୯୦ଟିରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ଜାନୁଆରୀରୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୪୯ଟି ସ୍ଥାନରେ ନିଆଁ ଲାଗିଥିବା ବେଳେ ସବୁ ଆୟତ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବନ ବିଭାଗ କହିଛି ।

ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷାରେ ବିଫଳ ସମିତି

ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରେଞ୍ଜରେ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ତାଲିମ ଦେବା ପାଇଁ କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଉଛି । ଜିଲ୍ଲାରେ ହାତଗଣତି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଠିକ୍ ଭାବେ କାମ କରୁଥିବା ବେଳେ ଅଧିକାଂଶ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଜଙ୍ଗଲ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଚାରାରୋପଣ, ଗାତ ଖୋଳିବା, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ, ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ସମିତିକୁ ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଉଛି । ତଥାପି ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେପଟେ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଯୋଗୁଁ ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷିତ ହେବା ସହିତ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଚିନ୍ତାର କାରଣ ପାଲଟିଛି । ଏପରିକି ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ନିଆଁ ଲାଗିରହୁଥିବାରୁ ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଯଦି ଜଙ୍ଗଲପୋଡ଼ି ରୋକା ନଯାଏ, ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଆହୁରି ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । ■

ପୋଡୁଛି ଜଙ୍ଗଲ, ବଢୁଛି ତାତି

ବଦ୍ରି ପ୍ରସାଦ ସାହୁ, ବରଗଡ଼

ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ୬୯୦ ବର୍ଗ କିଲୋମିଟର ଜଙ୍ଗଲ ରହିଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ସରାଇଦମକ ବୁଢ଼ାରଜା, ଦେବୁଆଁ, ଦୁରସିଲ ଡୁଙ୍ଗୁରୀ, ଝାଞ୍ଜପାହାଡ଼, ଆଡୁଆଳ, ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ, ପପଙ୍ଗା ଅନ୍ୟତମ । ବରଗଡ଼ ବନଖଣ୍ଡ ବରଗଡ଼, ପଦ୍ମପୁର, ଭଟଲି, ପାଇକମାଲ, ଘେଁସ, ନୃସିଂହନାଥ ଆଦି ୬ଟି ରେଞ୍ଜକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ବରଗଡ଼, ଭଟଲି ଏବଂ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନରେ ଝରଣା ଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏଠାରେ ଆର୍ଦ୍ରତା ସହ ଜଙ୍ଗଲପୋଡ଼ି କମ୍ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ତେବେ କିଛିଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଝାଞ୍ଜ ପାହାଡ଼ରେ ଲାଗିଥିବା ନିଆଁ ଲିଭାଇବାକୁ ବନ ବିଭାଗକୁ ନାକେଦମ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଜିଲ୍ଲାରେ ବନ ବିଭାଗ ୬ ଟି ରେଞ୍ଜରେ ଥିବା ୬୦ ଜଣ ସ୍କ୍ୱାର୍ଡ ନିଆଁ ରୋକିବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ଅଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଏଥିପାଇଁ ୨୫୪ଟି ବନସୁରକ୍ଷା ସମିତି ରହିଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ୩୧ ଟି ବନସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ । ସେମାନେ ଗାଁ ଗାଁରେ ସଭା ସମିତି କରି ପ୍ରଚାର ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ରୋକିବା ନେଇ ସଚେତନ କରୁଛନ୍ତି ।

ଅପରପକ୍ଷେ ଡେରାଡୁନ ସ୍ଥିତ ଭାରତୀୟ ବନ ସର୍ଭେକ୍ଷଣ ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ମାତ୍ରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଉଛି । ଭାରତୀୟ ବନ ସର୍ଭେକ୍ଷଣ ସଂସ୍ଥା ସାଟେଲାଇଟ ମାଧ୍ୟମରେ ଜିଲ୍ଲାର ସମସ୍ତ ଜଙ୍ଗଲ ଉପରେ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଜର ରଖିଛି । ଉକ୍ତ ସଂସ୍ଥାର ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ଗତ ୨୦୨୨ରେ ୭୦୬ ଫାୟାର୍ ପଏଣ୍ଟ, ୨୦୨୩ରେ ୭୧୦ ଫାୟାର୍ ପଏଣ୍ଟରେ ନିଆଁ ଲାଗିଥିବା ନେଇ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ । ସେହିପରି ଚଳିତ ବର୍ଷ ୨୦୨୪ ମସିହାରେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୨୪୭ ଫାୟାର୍ ପଏଣ୍ଟରେ ନିଆଁ ଲାଗିଥିବା ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ସୂଚନା ମିଳିଛି ।

ଜଙ୍ଗଲପୋଡ଼ିର କାରଣ

ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ବହୁଳ ମାତ୍ରାରେ ମହୁଲ ଗଛ ରହିଛି । ମହୁଲ ଗୋଟାଇବାକୁ ଯାଇ ପ୍ରାୟତଃ ଗଛ ତଳେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ଏହି ନିଆଁ ଅଣାୟତ୍ତ ହୋଇ ଜଙ୍ଗଲକୁ ବ୍ୟାପୀ ଯାଇଥାଏ । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମାଫିଆମାନେ ମଧ୍ୟ ପଶୁ ଶିକାର ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲଗାଉଥିବା ନଜିର ରହିଛି । ସେହିପରି ରାସ୍ତା କଡରେ ମଧ୍ୟ ଜନସାଧାରଣ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଉଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ ।

୫୦ ବର୍ଷରେ ୮ ଡିଗ୍ରୀ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି

ଦୁଇ ଦଶନ୍ଧି ତଳେ ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ତାପମାତ୍ରା ୪୦ ଡିଗ୍ରୀ ଉପରକୁ ଯାଉ ନ ଥିବା ବେଳେ ଏବେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ପାଖାପାଖି ଦୁଇମାସ ଧରି ତାପମାତ୍ରା ୪୦ ଉପରକୁ ଯାଇ ୪୪ ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍‌ସିୟସକୁ ପହଞ୍ଚିଗଲାଣି । ଷାଠିଏ ଦଶକର ପୂର୍ବରୁ ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ତାପମାତ୍ରା ଅଧିକ ଥିବା ବେଳେ ହୀରାକୁଦ ଜଳଭଣ୍ଡାର ସୃଷ୍ଟି ହେବା ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାର ଅତାବିରା, ଭେଡ଼େନ, ବରଗଡ଼ ଓ ବରପାଲି ବ୍ଲକ୍‌ରେ ହଜାର ହଜାର ଏକର ଚାଷ ଜମି ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବରେ ତାପମାତ୍ରା ଯଥେଷ୍ଟ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା । ତେବେ ଗତ ୫୦ ବର୍ଷରେ ଜିଲ୍ଲାର ତାପମାତ୍ରା ୮ ଡିଗ୍ରୀ ବଢ଼ିଲାଣି । କିଛି ବର୍ଷ ହେବ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଯୋଗୁଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ସେହିପରି ବଢ଼ି ଚାଲିଥିବା ଯାନବାହନରୁ ବାହାରୁ ଥିବା କାର୍ବନ ଧୂଆଁ ମଧ୍ୟ ଏହି ତାପମାତ୍ରାକୁ ବଢ଼ାଇବାର କାରଣ ସାଜୁଛି । କଂକ୍ରିଟ୍ ଜଙ୍ଗଲ ବୃଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଅନ୍ୟତମ କାରଣ । ■

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଲହରୀ ଯୋଗୁଁ ସାରା ଜୀବଜଗତ ପ୍ରଭାବିତ । କେବଳ ମଣିଷ ନୁହେଁ, ଜୀବଜନ୍ତୁ, ଗଛଲତା ଉପରେ ଏହାର ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ ପଡୁଛି । ବିଗତ ୫୦ ବର୍ଷ ଧରି ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ପଶୁପକ୍ଷୀ, ସରୀସୃପ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବିତ ହେଉଛନ୍ତି । ବିଶେଷ କରି ପ୍ରବାସୀ ଏବଂ ବଡ଼ ବଡ଼ ପ୍ରଜାତିର ପକ୍ଷୀ ଶାବକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଭୀଷଣ ଗରମ ଯୋଗୁଁ ଜଙ୍ଗଲୀ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ସମେତ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ ମଧ୍ୟ ବହୁ କଷ୍ଟ ପାଉଛନ୍ତି ।

ବିପଦରେ ଜୀବଜଗତ

ସମସ୍ୟାରେ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ

ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁଙ୍କ ପାଇଁ ମାଲିକମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତା ବଢ଼ି ଯାଇଛି । ଖରାଦିନରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଅଧିକ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ ରଖିଲେ ଗରମ ବଢ଼ିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଥାଏ । ଶରୀରର ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ିଲେ ପଶୁଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି । ତେଣୁ ଅଧିକ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି ନରଖିବାକୁ ପଶୁ ଚିକିତ୍ସକମାନେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଯଦି ଟିଣ ଘରରେ ଗାଈ, ବଳଦ, ଛେଳି, ମେଣ୍ଢାଙ୍କୁ ରଖାଯାଉଛି, ତେବେ ଛାତ ଉପରେ ଘାସକୁଟା ବିଛାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ଫଳରେ ଗରମ କମିବ । ଗୃହପାଳିତ ପଶୁମାନଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଯୋଗୁଁ ଜଙ୍ଗଲୀ ଜୀବଜନ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ପାଣି ଅଭାବରୁ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ।

ପକ୍ଷୀ ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ

ଭାରତରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଲହରୀ ଯୋଗୁଁ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଜୀବନଧାରଣ କରିବାକୁ ସଂଘର୍ଷ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ। ଏକ ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ, ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଲହରୀ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜୀବ ଓ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ପାଇଁ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ। ଜୀବବିଜ୍ଞାନୀ ତଥା ପକ୍ଷୀ ବିଶାରଦଙ୍କ ମତାନୁସାରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଯୋଗୁଁ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ କୀଟଭକ୍ଷୀ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି। ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଉଛି ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା ତାପମାତ୍ରା, କଳକାରଖାନାରୁ ନିର୍ଗତ ଧୂଆଁ, କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାର ଓ କୀଟନାଶକ ଔଷଧର ବ୍ୟବହାର।

ପ୍ରଭାବିତ ସରୀସୃପ

କେବଳ ପଶୁ କି ପକ୍ଷୀ ନୁହଁନ୍ତି, ସରୀସୃପ ମଧ୍ୟ ଭୀଷଣ ଗରମ ଯୋଗୁଁ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ସାପ, ଗୋଧି ଆଦି ସରୀସୃପ ଜାତୀୟ ପ୍ରାଣୀ ଅତ୍ୟଧିକ ଗରମ ଯୋଗୁ ଗାତ ଭିତରେ ରହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଖରାଦିନେ ଥଣ୍ଡା ଛାଇ ସ୍ଥାନରେ ଆଶ୍ରୟ ନେବା ପାଇଁ ଗାତରୁ ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଥାନ୍ତି । ଅନେକ ସରୀସୃପ ସନ୍ଧ୍ୟା ଓ ରାତିରେ ଖାଦ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣ ପାଇଁ ଗାତରୁ ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଥାନ୍ତି । ■

କମୁଛି ପ୍ରବାସୀ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା

ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରବାସୀ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଗଭୀର ଭାବେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ନଦୀ, ମୁହାଣ, ହ୍ରଦରେ ବିଦେଶାଗତ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସମାଗମ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ। ଶୀତ ଋତୁରେ ଓଡ଼ିଶାର ଚିଲିକା, ଭିତରକନିକା, ହୀରାକୁଦ, ନରାଜ, ସାତକୋଷିଆ ଗଣ୍ଡ ଆଦି ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରବାସୀ ପକ୍ଷୀଙ୍କ କଳବରରେ ମୁଖରିତ ହୋଇଉଠିଥାଏ। ତେବେ ଦିନକୁ ଦିନ ଓଡ଼ିଶା ସମେତ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ ଆରମ୍ଭରୁ ପ୍ରବଳ ଗରମ ଅନୁଭୂତ ହେଉଛି । ଫଳରେ ଅଧିକ ଦିନ ବିଦେଶାଗତ ପକ୍ଷୀ ଏଠାରେ ରହିପାରୁନାହାନ୍ତି। ଗତ କିଛି ଦଶନ୍ଧି ହେଲା ପାଣି ହ୍ରାସ, ଅତ୍ୟଧିକ ନିର୍ଜଳୀକରଣ, ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଉଡ଼ିବା ଯୋଗୁଁ ପ୍ରବାସୀ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଶରୀର ଉପରେ କୁପ୍ରଭାବ ପକାଉଛି। ଛାଇ ଖୋଜିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୋଇ ଅନେକ ପକ୍ଷୀ ଆକାଶ ମାର୍ଗରୁ ମାଟି ତଳେ ଖସି ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ବୋଲି ପକ୍ଷୀ ବିଶାରଦମାନେ କହନ୍ତି। ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଯୋଗୁଁ ବିଦେଶୀଗତ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି ।

ହ୍ରାସ ପାଉଛି ଜିଡିପି ହାର

ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କେବଳ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନଶୈଳୀକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁ ନାହିଁ, ବରଂ ଏହା ଦେଶ ତଥା ଦୁନିଆର ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବ ପକାଉଛି । ଏକ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ, ବିଶ୍ୱ ତାପମାତ୍ରାର ତିନି ଡିଗ୍ରୀ ବୃଦ୍ଧି ଦ୍ୱାରା ସକଳ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ (ଜିଡିପି) କୁ ଦଶ ପ୍ରତିଶତ କ୍ଷତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେହିପରି ବଢୁଥିବା ତାପମାତ୍ରା ଯୋଗୁଁ କାମ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଜୀବନ ଉପରେ ବି ଏହାର ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଉଛି ।

ପୃଥିବୀର ତାପମାତ୍ରା ତିନି ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍‌ସିୟସ୍ ବଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱ ଜିଡିପିକୁ ଦଶ ପ୍ରତିଶତ କ୍ଷତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଏକ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି। ଏହି ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ, ମୁଖ୍ୟତଃ ‘ଲୁ’ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ। ଏହାସହ ଅତ୍ୟଧିକ ଗରମ ଯୋଗୁଁ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ। ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି, ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ସବୁଠୁ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବ ଆଫ୍ରିକା ଏବଂ ମଧ୍ୟପୂର୍ବ ଦେଶ ଉପରେ ପଡ଼ିବ । ଅବଶ୍ୟ ଏହିସବୁ ଦେଶରେ ତାପମାତ୍ରା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ଅଧିକ ଥିବାବେଳେ ଏବେ ଯେଉଁ ଭଳି ଭାବେ ବିଶ୍ୱ ତାପନ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି, ସେଠାକାର ସ୍ଥିତି ଅତ୍ୟଧିକ ଖରାପ ହୋଇପାରେ। ଗବେଷଣାନୁସାରେ, ତାପମାତ୍ରାର ତିନି ଡିଗ୍ରୀ ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ବିଶ୍ୱସ୍ତରରେ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷାର ସମ୍ଭାବନା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ। ଏହା ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱ ଜିଡିପିର ପ୍ରାୟ ୦.୨ ପ୍ରତିଶତ ହ୍ରାସ ପାଇବ। ଯଦିଓ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ବେଶି ଲାଗୁ ନାହିଁ, ତଥାପି ଏବର ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦେଖିଲେ ଏହା ଦ୍ୱାରା ୨୦ ହଜାର ଡଲାର କ୍ଷତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଏହାର ସବୁଠୁ ଅଧିକ କ୍ଷତି ଚୀନ ଓ ଆମେରିକାକୁ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ।

ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ଧିମା କରୁଛି। ଏହା ବିଶେଷକରି କୃଷି, ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଉଛି। ଫଳରେ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ହ୍ରାସ ପାଉଛି। କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ, ଏହା ଦ୍ୱାରା ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ ହ୍ରାସ ପାଇ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଉପରେ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ। ୨୦୨୨ରେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ଭାରତକୁ ଜିଡିପିରେ ୮ ପ୍ରତିଶତ କ୍ଷତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା। ଏଣୁ ବିଶ୍ୱ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିକୁ ୧.୫ ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍‌ସିୟସ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ କରିବା ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷତିକୁ ଦୁଇ ତୃତୀୟାଂଶ ହ୍ରାସ କରିବା ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି। ତେବେ ଗବେଷକମାନେ ତାପମାତ୍ରର ପ୍ରଭାବକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱର ୩୩ଟି ଜଳବାୟୁ ମଡେଲର ତଥ୍ୟକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଥିଲେ। ଅନ୍ୟପଟେ ନେଚର୍ ଜର୍ଣ୍ଣାଲରେ ପ୍ରକାଶିତ ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି, ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ଭାରତରେ ଆସନ୍ତା ୨୬ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୨୦ରୁ ୨୫ ପ୍ରତିଶତ ଆୟ ହ୍ରାସ ପାଇବ। ଯାହାର ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଭାବ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିବ। ସେହିପରି ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ, ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ, ଅରୁଣାଚଳ ପ୍ରଦେଶରେ ଏହି କ୍ଷତି ୧୦ରୁ ୨୦ ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ରହିବ ଆକଳନ କରାଯାଉଛି। ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ, ଏହି କ୍ଷତି ବଢୁଥିବା ତାପମାତ୍ରାର ଦୁଇ ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍‌ସିୟସ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ରଖିବା ମୂଲ୍ୟଠାରୁ ଛଅ ଗୁଣ ଅଧିକ। ■

ନୀତି ଅନୀତି ରାଜନୀତି

ଶ୍ରୀବିଦୂର

ଲେଖାଙ୍କ ଶଙ୍ଖାସ୍ତ୍ର, ଘାଇଲା ସାମଲ

ରାମମନ୍ଦିର ଆଖଡ଼ା ମୁଖ୍ୟ କୁସ୍ତିଆଳ ମନମୋହନ ସାମଲଙ୍କ ମନ କୁଆଡ଼େ ଆଜିକାଲି ଆଦୌ ଭଲ ନାହିଁ। ମନମୋହନଙ୍କ ମନୋରଞ୍ଜନ ପାଇଁ ଗୋପାଳପୁର ଜନବିରୋଧୀ, ବେଗୁନିଆ ବାହୁବଳି, ଜୟଦେବ ଅର୍ବିନ୍ଦଙ୍କ ସବୁ ଚେଷ୍ଟା ବିଫଳ ହୋଇଛି। ଧର୍ମଶାଳାରେ ପହି ଆଉ ବାଲିକୁଦାରେ ସତ୍ୟସାରଥୀଙ୍କ ଟିକଟକୁ ନେଇ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ସନ୍ଦେହର ପାହାଡ଼ ରାଜ୍ୟ ପଦ୍ମ ଦଳ ଅଟ୍ଟାଳିକାର ଉଚ୍ଚତାକୁ ବି ଟପି ଯାଇଛି। ଏମିତିକି ତାଙ୍କ ଅନୁଗତ ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ଜଣେ ଆଶାୟୀଙ୍କୁ ଟିକଟ ପାଇଁ ଆଠ ଅଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାର ଅର୍ଥ ଦାବି କରିବା ପରି ଗୁରୁତର ଅଭିଯୋଗ ମନମୋହନଙ୍କୁ ବିମର୍ଷ କରିଛି। ଏତିକି ବେଳକୁ ପଦ୍ମ ଦଳର ପୁରୁଣା ନେତ୍ରୀ ତଥା ଶଙ୍ଖ ଦଳର ନବନେତ୍ରୀ ଲେଖାଶ୍ରୀଙ୍କ ଶଙ୍ଖାସ୍ତ୍ର ମାଡ଼ରେ ସାମଲ ପୁରା ଘାଇଲା। ନାରୀ ସୁରକ୍ଷା କଥା କହୁଥିବା ଦଳର ରାଜ୍ୟ ମୁଖିଆ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ଓଡ଼ିଶା ଭବନରେ ଏକଦା ଘଟେଇଥିବା ଘଟଣାର ଅବତାରଣା କରି ଲେଖାଶ୍ରୀ ରାମମନ୍ଦିର ଆଖଡ଼ା କୁସ୍ତିଆଳଙ୍କୁ ଯେପରି ଘେରିଛନ୍ତି; ତାହାର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ସାମଲଙ୍କ ପାଖରେ ନା ଅଛି ଶବ୍ଦ, ନା ଅଛି ଭାଷା। ଏମିତି ତ ରାଜ୍ୟ ପଦ୍ମ ଦଳରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉ ନାହିଁ ବୋଲି ଅନେକ ଅଭିଯୋଗ। ସେଥିପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ପୂର୍ବରୁ ଉପସଭାପତିଙ୍କ ଠାରୁ ମୁଖପାତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନେକ ମହିଳା ନେତ୍ରୀ ଦଳ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି। ଏପରିକି ଚଳିତ ନିର୍ବାଚନରେ ମହିଳାଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥିତ୍ୱକୁ ନେଇ ପଦ୍ମ ଦଳ ବ୍ୟାକ୍‌ଫୁଟ୍‌ରେ ରହିଛି। ଦେଶରେ ନାରୀ ବନ୍ଦନ ଗାଥା ଗାଉଥିବା ପଦ୍ମ ଦଳର ଶୀର୍ଷ ନେତାମାନେ ରାଜ୍ୟ ମୁଖିଆଙ୍କ ନାରୀଙ୍କୁ ଆଦର (?) ପ୍ରସଙ୍ଗ ଜାଣିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ତାହା ଆମକୁ ଜଣାନାହିଁ। ■

ପଣ୍ଡାଙ୍କୁ ମହଙ୍ଗା ମାହାଙ୍ଗା ଅସନ୍ତୋଷ

ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ରାଜନୈତିକ ଦଳର କର୍ମୀ ଓ ସମର୍ଥକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ଡଗୋଳ, ମାରପିଟ୍ ଆଦି ସାଧାରଣ କଥା। ପଡ଼ୋଶୀ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ତେଲଙ୍ଗାନା, ଆନ୍ଧ୍ର, ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ଆଦି ରାଜ୍ୟରେ ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ଖଣ୍ଡା-ତରବାରୀ-ବନ୍ଧୁକ ଚାଳନା ପରି ସ୍ୱର୍ଶକାତର ଘଟଣା ଓଡ଼ିଶାରେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଭାବରେ ଯଥେଷ୍ଟ କମ୍। ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକମାନେ ଏହାକୁ କେବେ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି କିମ୍ବା ସମର୍ଥନ କରି ନାହାନ୍ତି। ତଥାପି ଅତୀତରେ ବିଜେପୁର ଓ ପିପିଲିର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ପଦ୍ମ ଦଳିଆ ନେତାମାନଙ୍କ ଯୋଗୁଁ କିଛି ଅମୂଲ୍ୟ ଜୀବନ ଯାଇଥିବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରହିଛି। ଯାହାର ପ୍ରତିଫଳ ପଦ୍ମ ଦଳିଆ ନେତାଙ୍କୁ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଛି। ଏବେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନାମ ଘୋଷଣା ହେଉହେଉ ପଦ୍ମ ଦଳରେ ଅସନ୍ତୋଷର ଯେଉଁ ସୁନାମୀ ବୋହୁଛି, ତାହାର ପ୍ରତିଫଳନ ଦଳର ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟାଳୟରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଆଉ ପ୍ରତିଧ୍ୱନୀ ଶୁଭିଛି ମାହାଙ୍ଗାରେ। ପଦ୍ମ ଦଳର ସାଂସଦ ପ୍ରାର୍ଥୀ ବୈଜୟନ୍ତ ଓ ବିଧାୟକ ପ୍ରାର୍ଥୀ ସୁମନ୍ତଙ୍କୁ ନିଜ ଦଳର କର୍ମୀମାନେ ରକ୍ତ ବୁହାଇ ମାହାଙ୍ଗାରେ ସ୍ୱାଗତ କରିଛନ୍ତି; ସେଥିରୁ ନିର୍ବାଚନରେ ସେମାନଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତ କ'ଣ ହେବ ଜଳଜଳ ଦିଶୁଛି। ବୈଜୟନ୍ତ ଓ ସୁମନ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧୀମାନେ ଗାଡ଼ିମୋଟର ଭାଙ୍ଗି ଆଗାମୀ ଦିନରେ ବିରୋଧ କେଉଁ ସ୍ତରକୁ ଯାଇପାରେ ତାହାର ଟ୍ରେଲର ଦେଖାଇଛନ୍ତି। ଏହି ଘଟଣା ପଛରେ ଜଣେ କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଉଭୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରୋକ୍ଷ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଥିବା ବୈଜୟନ୍ତଙ୍କ ସମର୍ଥକମାନେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁଛନ୍ତି। ଏହି ଚର୍ଚ୍ଚା ଓ ଅଭିଯୋଗ ପଛରେ ସତ୍ୟତା ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଜଣାନାହିଁ, ମାତ୍ର ସୁମନ୍ତଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ ବୈଜୟନ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଆଗାମୀ ଦିନରେ ମାହାଙ୍ଗାରେ ମହଙ୍ଗା ହୋଇପାରେ ଏଥିରେ କୌଣସି ଦ୍ୱିରୁକ୍ତି ନାହିଁ। ■

ଛିଦ୍ରୁନାହିଁ ଜୟ-ପରାଜୟ ଭାଗଫଳ

ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ର ପଦ୍ମମଣି ଜୁଏଲ ଏବେ ବଡ଼ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ। ସକାଳୁ ସଞ୍ଜ ଯାଏ ଜୟ-ପରାଜୟ ଗଣିତ କଷୁଛନ୍ତି ସିନା, ଭାଗଫଳ କିଛି ମିଳୁନାହିଁ। ଆଗାମୀ ନିର୍ବାଚନର ଫଳ କ'ଣ ହେବ, ସେଇ ଚିନ୍ତାରେ କୁଆଡ଼େ ତାଙ୍କର ଓଜନ ବି କୁଆଡ଼େ ଢ଼େର କମି ଯାଇଥିବା ତାଙ୍କ ସମର୍ଥକମାନେ କହୁଛନ୍ତି। ୧୦ ବର୍ଷ ତଳେ ନିର୍ବାଚନରେ ସିଏ ପ୍ରାର୍ଥୀ ହୋଇଥିଲେ, ରାଜ୍ୟରେ ମୋଦୀ ହାୱା ଥିଲା, ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲେ ଦିଲ୍ଲୀପ ରାୟ ଓ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ଥିଲେ ଦିଲ୍ଲୀପ ତିର୍କୀ। ରାଉରକେଲା ବିଧାନସଭା କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରାର୍ଥୀ ଦିଲ୍ଲୀପ ରାୟଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ପ୍ରାୟ ୧୯ ହଜାର ଭୋଟରେ ଜୁଏଲ ଜିଣିଥିଲେ। ମାତ୍ର ଏଥର ସ୍ଥିତି ଓ ଗଣିତ ଅଲଗା। ତଳସରା ଓ ବଣେଇଁରେ ରାଜନୀତିର ଜଟିଳ ଅବୋଧ ଅଙ୍କ, ବୀରମିତ୍ରପୁରରେ ପୁଅ ଯୋଶେଫଙ୍କ ଶଙ୍ଖ ନିର୍ବାଚନ ରଥରେ ସାରଥୀ ଜର୍ଜ, ରାଜଗାଙ୍ଗପୁରରେ ମଙ୍ଗଳା ବ୍ୟୂହ ହିଁ ଜୁଏଲଙ୍କୁ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ। ଏହି ସମୟରେ ରାଉରକେଲାର ଗୁମ୍ଫା ଭୋଟ ଅକ୍ତିଆର କରିବାକୁ ସାରଦାଙ୍କ ଫନ୍ଦି ସାଙ୍ଗକୁ ଅନୁଗତ ନିହାରଙ୍କ ବିଦ୍ରୋହ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ରେ ଯୋଗେଶଙ୍କ ଲେଉଟାଣି ହାୱା ସବୁ ମିଶିମାଶି ଜୁଏଲଙ୍କୁ ଆକ୍ତାମାକ୍ତା କରି ଦେଇଛି। ଦିଲ୍ଲୀପ ରାୟଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର କରି ନିର୍ବାଚନୀ ବୈତରଣୀ ପାର ହେବାକୁ କରିଥିବା ଆଶା ଏବେ ମଉଳିବା ଆରମ୍ଭ କରିଛି। ଜୁଏଲଙ୍କ ଅନୁଗତମାନେ ଦିନରାତି ମିଶାଣ ଫେଡ଼ାଣ କରି ଚାରି ଦିସ୍ତା କାଗଜ ଚିରି ସାରିଲେଣି। ତଥାପି ଅଙ୍କ ଛିଡ୍ରୁ ନାହିଁ। ଗଲା ଭୋଟରେ ସୁନୀତାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥୀ କରି ଶଙ୍ଖ ଦଳ ଭୁଲ କରିଥିଲା, ମାତ୍ର ଏଥର ସେହି ଭୁଲର ପୁନରାବୃତ୍ତି ନ କରି ହକି ଇଣ୍ଡିଆ ମୁଖିଆ ଦିଲ୍ଲୀପଙ୍କୁ ମଇଦାନକୁ ଛାଡ଼ିଛି। ଏହା ହିଁ କୁଆଡ଼େ ଜୁଏଲଙ୍କ ପାଇଁ ଅଡୁଆ ହୋଇଛି। ■

ଅବୋଧ୍ୟ ଅସୂୟା, ଅଶୁଦ୍ଧ ଅସହଣୀୟତା

ଭଗବାନ କେବେ କାହାର ଗର୍ବ ଓ ଅହଂକାର ସହନ୍ତି ନାହିଁ। ବଳଶାଳି ବାଳି, ମହାଜ୍ଞାନୀ ରାବଣ, ମହାମାନୀ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ନିଜର ଗର୍ବ ଓ ଅହଂକାର ପାଇଁ ନିଧନ ହୋଇଛନ୍ତି। ପୁରାଣରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଏହି କାହାଣୀ କାହାକୁ ଅଜଣା ନାହିଁ। ହେଲେ ପଦ୍ମ ଦଳିଆ ମହାମାନୀ ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ ସମ୍ଭବତଃ ଏହାକୁ ବୁଝି ପାରି ନାହାନ୍ତି। କିଏ କେମିତି ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିବ, ତାହା ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରୁଚି। ମାତ୍ର ତାକୁ ନେଇ ଅଶାଳୀନ ମତ ଓ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେବା ଲୋକ କେଉଁ ପରି ଜ୍ଞାନୀ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବୋଧ। ଓଡ଼ିଆ ଲୋକମାନେ ଘରେ ଲୁଙ୍ଗି ପିନ୍ଧିବା ଏକ ସାଧାରଣ କଥା। ଗାଁ ଗହଳିରେ ଘର ମାନଙ୍କରେ ଲୁଙ୍ଗି ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କର ସର୍ବମାନ୍ୟ ପରିଧାନ ମାନ୍ୟତା ପାଇଛି। ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ନୂଆପାଟଣା, ସମ୍ବଲପୁର, ବରଗଡ଼ର ବୁଣାକାରମାନେ ଲୁଙ୍ଗି ଗାମୁଛା ବୁଣି ପରିବାର ପ୍ରତିପୋଷଣ କରୁଛନ୍ତି। ତେଣୁ କିଏ ଲୁଙ୍ଗି ପିନ୍ଧିଲେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ କରିବା କେଉଁ ମର୍ଯ୍ୟାଦାର କଥା ଏହା ଆମ ପାଇଁ ଅବୋଧ। ପଦ୍ମ ଦଳର ଅନେକ ଶୀର୍ଷ ନେତାମାନେ ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତରେ ପ୍ରଚାର ବେଳକୁ ଲୁଙ୍ଗି ପିନ୍ଧି ମଞ୍ଚକୁ ଯାଉଛନ୍ତି; ଟିଭିରେ ଲୁଙ୍ଗି ପିନ୍ଧି ସାକ୍ଷାତକାର ଦେଉଛନ୍ତି। ତାହା ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଇଁ ଆନନ୍ଦରେ ଗ୍ରହଣୀୟ। ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଶାର ବୁଣାକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ଓଡ଼ିଶାର ସାଧାରଣ ଲୋକମାନେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଲୁଙ୍ଗି ଶଙ୍ଖପତି ପିନ୍ଧିଲେ ବେଦ ଅଶୁଦ୍ଧ ? ବାସ୍ତବ କଥା ହେଉଛି ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକମାନେ ଜାଣନ୍ତି ଶଙ୍ଖପତି ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ପରିବାର ଲୋକ ମଣନ୍ତି। ତାଙ୍କ ପରି ସାଧାରଣ ଜୀବନଯାତ୍ରାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି। କାଳେ ଶଙ୍ଖପତିଙ୍କ ଲୁଙ୍ଗି ପିନ୍ଧା ଫଟୋ ଦେଖିଲେ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅଧିକ ଆକର୍ଷିତ ହେବେ, ସେଇଥିପାଇଁ ଅସୂୟା, ଅହସହଣୀୟତା। ■

ଏହା ଏକ ବ୍ୟଙ୍ଗାତ୍ମକ ଆଲେଖ୍ୟ। ଏହାଦ୍ୱାରା କାହାର ସମ୍ମାନହାନି କରିବା ଆମ୍ଭର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ। ସାମ୍ପ୍ରତିକ ରାଜନୈତିକ ସ୍ଥିତିକୁ ମନୋରଞ୍ଜନ ଶୈଳୀରେ ପାଠକଙ୍କ ସାମ୍ନାକୁ ଆଣିବା ଏହାର ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ।